

Ett beslut i sista minuten Pappersinsamling i Åtvid

Redan 1975 beslutade riksdagen att ge de enskilda kommunerna ansvaret för insamling av pappersavfall. I beslutet förutsattes att någon form av obligatorisk pappersinsamling skulle vara fullt genomförd före år 1980 där det är praktiskt genomförbart. I Åtvidaberg förekommer ännu i november 1979 ingen organiserad pappersinsamling, annat än den frivilliga och sporadiska som vissa firmor ägnar sig åt under olika barmhärtighetsbenämningar.

Men även Åtvidabergarna skall få sin obligatoriska pappersinsamling. Dessutom, det kan förtjäna att nämnas, gjorde hälsovårdsnämnden 1974 ett försök med såväl papper som glas. Men resultatet då var inte särskilt bra. Dels var det inte särskilt ekonomiskt, dels hade man problem med informationen så att det i stället låg rätt delikata blandningar i soppsåarna.

Nu har gatukontoret i Åtvidaberg gjort en utredning om olika sätt att ta hand om pappersavfall. Man har koncentrerat sig på skreturpapper, dvs i huvudsak tidningar, tidskrifter och gamla telefonkataloger.

Man har valt mellan två alternativ beträffande returpapper. Antingen låter man ett återvinningsföretag enligt avtal sköta hela rulljansen eller också tar kommunen själv hand om insamlingen och levererar papperet till en depå där återvinningsföretaget tar vid.

Gatukontoret i Åtvidaberg anser att det finns betydande fördelar med att överlåta hela verksamheten till ett speciellt företag, bl a administrativa.

Redan har anbud gått ut till två återvinningsföretag. Gatukontoret anser att kommunen bör anta ett anbud från AB Gotthard Nilsson i Älmhult.

Korpbowlingen. Andra omgången i Åtvidskorpens bowlingserier har spelats. I grupp I är bara Bowlinghallen obesegrad och i grupp II är det bara Corren som klarat sig utan poängförlost. Resultat: Grupp I SAGA—Östgotabanken 10—6, SAGA—DTT 4—12. Bowlinghallen—Sambo 12—4, Snobben—Impact 10—6, Östgotabanken—Falla 12—4, individuellt Arne Thell, DTT, 823. Grupp II Reserven—NG 9—7, Losers—Corren 6—10, Domus—Texaco I 4—12, Orion—SR 12—4, individuellt Sören Hansson, Reserven, 724. Grupp III Texaco II—Barret 12—4, CCB—Star 6—10, Grebo—4070 6—10, individuellt Jonny Karlsson, Grebo, 709.

Enligt anbudet skall insamlingen av returpapperet ske en gång i månaden och hämtas hos hushållen vid dörren. Kostnaden för kommunen blir minst 260 kr per ton. Det blir således inga inkomster för kommunen.

Ändå handlar det om ca 300 ton per år hos de omkring 3 000 hushåll det är fråga om av Åtvidabergs sammanlagt över 5 000 hushåll.

Kontraktet skall gälla från årsskiftet och tre år framåt. Bolaget som får jobbet får också ensamrätt till insamlingen av returpapper i Åtvids tätort. Hushållen i Åtvid skall få erforderlig information om insamlingen.

Kommunstyrelsen tar ställning på måndag.

CHRISTER BERG

Milsimmet. Från böjjan den blå i simhallen meddelas att den nionde veckans vinnare heter Elisabeth Johansson, Eva Sandahl, Elisabeth Andersson, Anita Svensson, Caroline Johansson, H-G Ekvall, Lars Berzelius och Eivor Kindstrand.

Centerpartiet i Åtvidaberg har haft eftervalskonferens. Riksdagsledamoten Marianne Karlsson från Skänninge var huvudtalare. Hon redogjorde i korta drag för regeringsdeklarationen och talade kring regeringsbildningen. Därefter följde en livlig diskussion angående orsakerna till tillbakagången i riksdagsvalet. Informationsgruppens ordförande Gunnar Rudborg redogjorde för folkkampanjen Nej till kärnkraft. Till centerns representant i kampanjstyrelsen på kommunplanet utsågs Agneta Tillmar.

Brandstationen i Åtvid skall bli tryckerilokal

Harald Pettersson, en av ägarna till Åtvidabergs bok och tryck, är i dag rätt nöjd sedan man äntligen har kunnat börja flytta över verksamheten från små lokaler i en rivningskåk till skräddarsydda lokaler i fd brandstationen

— Tänk, nu får vi nästan tre gånger så stora lokaler. Ändå känns det redan innan vi flyttat in i dem som om de inte skall räcka till. Men det ska bli riktigt skönt att komma ifrån trångboddheten i gamla mejeriet och äntligen få lokaler som man kan visa upp för yrkesinspektionen.

Det säger Harald Pettersson som tillsammans med Tage Svensson sedan 21 år driver Åtvidabergs bok och tryck. I nära nog på dagen tio år har tryckeriet hållit till på 140 trånga kvm i det rivningsfärdiga gamla mejeriet ett stenkast från Facit.

Men i dagarna skall det bli ändring. Just nu håller man på att installera sig i gamla brandstationen vid genomfarten. Brandförsvaret flyttade som bekant redan för ett år sedan till nyupprustade lokaler på industriområdet.

En veckas arbete blir det för hela arbetsstyrkan på sju man

plus åkare plus två specialister från Stockholm. Den maskinella utrustningen på ett tryckeri låter sig inte flyttas hur som helst, t ex den nära sex ton tunga offsetpressen som företaget köpt av Z-tryckerierna.

Sammanlagt räknar man med att flytta på uppemot 40 ton maskiner och papper. — Och redan på måndag skall vi vara igång, försäkrar Harald Pettersson under en inspektionsronda i den ljusa och med ordentliga fläktar försedda verkstadslokalen, i kontoret, personalrummet och alla andra lordinggjorda utrymmen.

CHRISTER BERG

5/11

Köpmännen överens Julafton stängt

Köpmännen i Åtvidaberg är överens. Domus och Getingen och alla andra som tillhör Åtvidabergs köpmannaförening håller stängt på julafton. Fast i gengäld blir det extraöppet på en del andra tider.

I år infaller som bekant jul och nyår på ett sådant sätt att många förvärvsarbetande kan få nästan lika lång ledighet som lärarna, dvs om man effektivt utnyttjar en handfull semesterdagar. Julveckan består av söndag, julafton, juldagen, annandagen, torsdag, fredag, lördag och söndag. Bara två "svarta" dagar.

Domus och köpmannaföreningens medlemmar håller helt stängt på julafton. Som kompensation för sistaminutenjulklappsköparna har allihop extra öppet några timmar på söndagen före. Hela veckan före jul blir det för övrigt förlängda öppettider.

Liksom julafton håller butikerna stängt även juldagen. Annandagen blir det som en vanlig söndag. Nyårsafton håller Domus öppet liksom en del av köpmannaföreningens medlemmar.

Julskyltningen äger rum söndagen den 2 december.

2/4

Åtvidabergs FF, serie-segrare i P 69 i Kentys och Correns ungdomsfotboll. Stående fr v Per Westerberg, Mats Johansson, Jonas Westerlund, Torbjörn Ripstrand, Magnus Alfredsson, Magnus Andersson, Jörgen Gunnar, Mats Dahlgren, Jörgen Westin, Olle Westlund, Joakim Pettersson och klubbkapten Ulf Dahl. Knästående fr v Joakim Johansson, Jonas Carlsson, Eric Grönqvist, Anders Olsson, Jan-Carl Adelswärd, Niklas Karlsson, Jens Jarklewicz och Lars-Göran Johansson

Fastighetsägare överklagar bidrag till Åtvidabergshem

Fastighetsägareföreningen Västra Östergötland har överklagat beslutet i Åtvidabergs kommunfullmäktige i september om att under en tioårsperiod ge stiftelsen Åtvidabergshem underhållsbidrag med sammanlagt 2 miljoner kr, räknat i 1979 års penningvärde.

Enligt kommunallagen kan bara kommunmedlem överklaga ett fullmäktigebeslut.

Fastighetsägareföreningen har dock fullmakt från ett tiotal fastighetsägare i Åtvidaberg att föra deras talan.

Nu menar de klagande att beslutet i fullmäktige kränker flera kommunmedlemmars enskilda rätt och vilar på orättvis grund. Bl a genom att beslutet leder till högre kommunalskatt för alla invånare, men endast kommer att gynna de boende i den kommunala stiftelsen.

Vidare anser man att beslutet inte tillkommit i laga ordning ef-

tersom frågan om att uppjustera underhållsanslaget efter byggnadskostnadsindex inte vederbörligen beretts. Det tillägget gjordes under själva fullmäktigesammanträdet.

Slutligen anser fastighetsägarna att beslutet tycks över-skrida de beslutandes befogenhet. En kommun får endast täcka förlust av sådan art att den inte kunnat beräknas vid hyressättningen. Så är inte fallet i det här ärendet, anser de klagande.

Ännu inget beslut i Åtvid om borgerlig valteknisk samverkan

Det har nu gått snart två månader sedan kommunalvalet. Det är visserligen klart vilka som kommer att ingå i den nya fullmäktigeförsamlingen i Åtvid. Medan det däremot fortfarande är en bit kvar innan allmänheten får reda på vilka kandidater de olika partierna har till nämnder och styrelser. Det enda man i dag vet är att socialdemokraterna med en röst tar majoritet i alla lägre instanser. Eller vet man det?

Normalt sett går de borgerliga partierna ihop i valteknisk samverkan. Sedan 1970 har också kds medverkat. Det kommer man i Åtvid att göra också i år. Om det blir någon sådan samverkan!

Platserna i nämnder och styrelser utses med utgångspunkt från fördelningen av mandat i kommunfullmäktige. För att göra det hela extra krångligt så slår systemet olika om ett eller flera partier går i hop. I det här fallet tjänar de icke socialistiska partierna i Åtvid en hel del på en samverkan.

Oavsett om en mängd har 7, 9 eller 11 ordinarie platser får socialdemokraterna majoritet med bara en ledamot. Vid samverkan.

Man får betydligt bättre utdelning om de övriga partierna går fram var för sig. Då får socialdemokraterna 8 av de elva platserna i kommunstyrelsen. I dag har man 6.

I nämnder med 9 platser blir styrkeförhållandet 6-3 och i nämnder med 7 platser 5-2.

Därför framgår att de andra partierna har allt att vinna genom att gå ihop i nämndvalen. Men hittills har någon överenskommelse inte träffats mellan centerpartister, moderater, folkpartister och kds-are.

□ Oroligt mandat

I bakgrunden finns ett mandat som, inte mycket men tillräckligt, ändrat på styrkeförhållandet i det borgerliga blocket. Det är det mandat som moderaterna tog för centern varför ställningen dem emellan nu är 9 c-5 m mot förut 10 c-5 m. Genom den framgången hävdar nu moderaterna att de vill ha bättre utdelning vid fördelningen av posterna. Ett krav som det ännu inte är helt säkert att centern går med på.

Moderaterna har dock ett bra förhandlingsläge eftersom man faktiskt kan gå ihop med folkpartiet och kds i valsamverkan. Den manövern skulle leda till att styrkeförhållandet mellan socialdemokrater och de övriga blev oförändrad. Men med någon markering för m-fp-kds före centern.

□ Viktig diskussion

Det brinner inte i knutarna. Men det här är den viktigaste diskussionen just nu, säger centrens Sigvard Önnegren. Själv tror han inte att diskussionerna ska leda till annat än valsamverkan.

Det vore att slösa bort resurser genom att inte gå samman, menar Carl G Nilsson (m). Visst kräver vi bättre utdelning men vad de diskussionerna leder till vet vi inte ännu. Jag tror och hoppas på samverkan.

Det går inte att slopa valsamverkan helt mellan de icke socialistiska partierna, säger Bengt Persson (fp). Man kan inte i dag säga om den tidigare fördelningen med nödvändighet måste bestå.

Vi ska träffas i veckan och diskutera den här saken, säger Gunnar Svensson, kds. Sedan 1970 har partiet deltagit i valteknisk sam-

verkan med de borgerliga partierna och Gunnar Svensson säger sig inte finna någon anledning att bryta upp från fortsatt samarbete med dem.

□ Beredningsplan

I stort sett är vi klara med våra kandidater till nämnder och styrelser, säger Göte Edlund (s). Men självklart har vi en beredningsplan i fall det visar sig att borgarna inte kommer överens.

CHRISTER BERG

S dubblade borgerligt förslag

Frågan om minoritetspartiernas arbetssituation har diskuterats i olika sammanhang. Man menar från borgerligt och socialdemokratiskt håll att minoritetspartierna bör få ekonomiskt stöd i någon form.

När arvodeskommittén härforleden behandlade ärendet föreslog Bengt Persson (fp) med instämmande av Sven Carlsson (m) och Åke Andersson (c) att minoritetens fråga och med nästa år ska få ett sk insynsarbode på tillsammans 11 000 kr och att den summan ska fördelas mellan företrädare för minoritetspartierna i kommunstyrelsen.

Kommunalsrådet Carl-Eric Ahlström (s) inte bara instämde i Bengt Perssons förslag utan passade också på att yrka att arvodet skulle vara 20 000 i stället för 11 000 kr.

Det blev också arvodeskommitténs förslag, och har nu även tillstyrkts av kommunstyrelsen.

Pengarna fördelas så att minoritetspartierna får 1 000 kr per mandat i fullmäktige att utbetalas i arvode till en person från varje parti.

Sociala tilläggsanslag. Sociala centralnämnden beräknar att man kommer att överskrida kontona för familjedaghem, tillsyn av sjuka barn, socialhjälp och färdtjänst med 632 000 kr. Kommunstyrelsen har beslutat föreslå viss omfördelning av olika konton och att 237 000 kr anslås ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Tomtförsäljningar. Kommunstyrelsen har beslutat sälja tomten Falerum 10:14 till Göran Meidler och Gunilla Johansson för 44 000 kr, Tegelsäter 1:53 till Björn Johansson för 58 000 kr och Kardelen 5 till Ulf Edgren och Lise-Lotte Johansson för 55 000 kr.

Falerumsborna får avloppsanslutning

Under året har gatukontoret färdigställt en hel del ledningsarbeten i Falerum. Det betyder att de flesta fastigheterna nu kan anslutas till de allmänna avloppsanläggningarna. Naturligtvis mot erläggande av anläggningsavgift.

Kommunens totala kostnad för sanering av avloppförhållandena i Falerum beräknas till 1,5 miljon kr. I den summan ingår byggande av avloppsreningsverk och anläggande av huvudledningar.

De befintliga fastigheterna i Falerum, ca 125, kommer att få betala 67 procent av nedlagda kostnader, eller 8 000 kr per fastighet. Den som vill kan få dela upp avgiften på en tioårsperiod.

Tillkommande fastigheter i Falerum får betala avgift i enlighet med den då gällande taxan. Brukingsavgiften i Falerum åtgår enligt gällande taxa fast med 50 procents reduktion av grundavgiften eftersom vatten inte levereras av kommunen.

Beslut har fattats om pappersinsamling

Kommunstyrelsen godkände på måndagen gatukontorets förslag över hur man i Åtvidaberg skall organisera insamlandet av returpapper. Correspondenten har tidigare redogjort för förslaget.

I korthet går det ut på att ca 3 000 hushåll i tätorten från och med nästare år avskiljer sk returpapper från de övriga soporna. En gång i månaden samlas buntarna in av den entreprenör som kommunen antagit, dvs AB Gotthard Nilsson i Älmhult. Information om pappersinsamlingen skall delas ut till hushållen.

Entreprenören har för avsikt att erbjuda föreningar i Åtvidaberg jobbet att samla in papperet från hushållen till olika centraler i Åtvid. Mot ersättning, förstås. I annat fall måste entreprenören enligt kontraktet själv ombesörja hela insamlingen.

Enligt riksdagsbeslut 1975 skall obligatorisk pappersinsamling vara genomförd senast den 1 januari 1980.

Vuxenutbildningsrådet har begärt tilläggsanslag med 70 000 kr för att klara kostnaderna under kontot Ersättning till andra kommuner. Kommunstyrelsen tillstyrker.

Ombyggnaden av brandstationen i Björsäter blev nära 10 000 kr dyrare än beräknade 75 000 kr. Kommunstyrelsen har tillstyrkt brandstyrelsens begäran om tilläggsanslag.

Kommunförbundet reviderar Åtvid

Kommunstyrelsen har tillstyrkt ett förslag till ny organisation av den kommunala revisionen. Hitills har man i Åtvid som en av några få kommuner i landet hållit fast vid ett rätt gammalmodigt system där de kommunala revisorerna bl a ska jobba som siffergranskare.

Det har nu också visat sig att det är svårt att rekrytera nya ledamöter till kommunrevisionen.

Förslaget till omorganisation innebär att kommunen i ökad omfattning kommer att få biträde av yrkesrevisorer från kommunförbundet. Dessa kommer i första hand att svara för själva den omfattande och tidsödande siffergranskningen men även i övrigt biträda de förtroendevalda revisorerna.

Nyordningen avses gälla från årsskiftet och avser kommunen, samtliga kommunala bolag och stiftelsen Åtvidabergshem. Merkostnaden är beräknad till ca 50 000 kr om året.

Byggnadslovstaxan kommer att höjas från årsskiftet med 7 procent. Höjningen baseras på löneläget för berörd personal vid byggnadsnämnden och enligt en beräkning av Kommunförbundet har personalkostnaderna det senaste året höjts med just 7 procent.

Nej till förtur. Kommunstyrelsen har beslutat avslå en framställning från bibliotekarie Leif Boström om förtur i den kommunala tomtkän. Man hänvisar till de hårda kraven för förtur enligt tomtkoreglerna och till att det finns nya och gamla hus till salu i Åtvid.

Kommunstyrelsen i Åtvid är oenig om arvoden

Kommunstyrelsen i Åtvidaberg har behandlat förslaget till nya arvoden till kommunalt förtroendevalda. Man var överens om uppjusteringar i samtliga fall utom när det gällde förslaget att vice ordförande i byggnadsnämnd, fritidsnämnd, skolstyrelse och sociala centralnämnden skall få ett påslag med 2 300 kr. De borgerliga ledamöterna lade in en reservation mot beslutet.

Beslutet om nya arvoden ska nu underställas kommunfullmäktige. Om det går igenom, och varför skulle det inte det, betyder det att de arvoden som nästa år utbetalas till politikerna ökar med närmare 200 000 kr till någonstans i närheten av 700 000-kronorsstreck.

Sammanträdesarvodet blir i fortsättningen 90 kr för första timmen och därefter 23 kr för varje påbörjad halvtimme.

Politikerna får också förrättningsarvode när de är på olika uppdrag som löneförhandlingar, hyresförhandlingar osv.

Varje nämnderdförande får ett särskilt arvode. Storleken varierar beroende på hur mycket man anser att resp har att göra. Följande rangordning föreslås:

7 800 kr ordf i sociala centralnämnden.

4 600 kr ordf i byggnadsnämnden, centrala byggnadskommittén, fritidsnämnden, skolstyrelsen, sociala centralnämndens

serviceutskott och stiftelsen Åtvidabergshem.

3 300 kr ordf i kommunfullmäktige och hälsovårdsnämnden.

2 600 kr ordf i brandstyrelsen, kultur- och trafiknämnden och trafiksäkerhetsnämnden.

1 700 kr ordf i valnämnden och valberedningen.

700 kr ordf i handikapprådet, pensionärsrådet, uttagingsnämnden och centrala arbetsmiljökommittén.

Dessutom får ordf i sociala centralnämnden, skolstyrelsen och byggnadsnämnden tillskott med lön efter K 37 för upp till 220 timmars arbete.

Kommunstyrelsens ordförande ska ha arvode motsvarande löneklass K 42 vilket för nästa år betyder 100 000 kr.

Frånsett kommunstyrelsens ordförande ska de nya arvodesreglerna gälla under hela nästa mandatperiod.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Alperna nästa för Åtvidslöften

Aldrig förut har Åtvid blivit så väl representerat som i år vid uttagningen av Östergötlands bästa unga utförsåkare. Av en trupp på ca 40 ungdomar från hela länet, som under nio dagar skall drillas i de österrikiska alperna vid Neustift, kommer sex från Åtvid. Det är rekord, säger Håkan Skog från Åtvid och en av de fyra distrikts-tränare som leder träningslägret.

De sex ungdomarna från Åtvid är i åldern 11—16 år och heter Patrik Pettersson, Tomas Lindholm, Rickard Elwing, Rickard Linder, Henrik Hydén och Johan Börje.

Avresan sker på fredag och sedan blir det full fart i pisterna för de östgötska alpinisterna.

Yxnerums CKF hade på tisdagen möte hos Anna-Lisa Lundh. I samband med mötet deltog avdelningen i rikstävlingen Vi vet vad. De bästa resultaten blev: Ellen Orrklint 19, Vera Karlsson 17, Margit Johansson och Anna-Lisa Karlsson 16.

Milsimmet. De över 200 deltagarna i milsimmet flyter vidare i simhallens böljor. Den tionde veckans vinnare blev Carola Rosenberg, Anna-Stina Pettersson, Birgitta Arvidsson, Ingrid Strömberg, Anne-Marie Lundqvist, Inga Johnsson, Evy Berg och Axel Almgren.

Kommunkansliet beräknas nästa år kosta i runda tal 1,4 miljon kr. Det är en ökning med ungefär 200 000 kr jämfört årets budget. Nästan hela summan utgörs av löner till de nio personerna i kansliet med kanslichef Assar Holmqvist i spetsen. Ökningen av anslaget är delvis beroende på en omorganisation av vaktmästeriet. Men också beroende på den folk- och bostadsräkning som ska göras nästa år. Kommunens andel beräknas till 60 000 kr.

8/11 - 79

Sockna i ord och bilder

Olof Söderbäck är en av de mera kända profilerna i Åtvidaberg. I dagarna kommer han ut med sitt senaste litterära och konstnärliga alster: Sockna — bilder från Åtvidaberg. Det är ett i många avseenden imponerande dokument.

Själv karakteriserar han sin bok som ett ganska organiserat och anspråkslöst försök från en intressespiltrad person att beskriva intressanta, lockande eller hotade företeelser från en mängd olika områden i Åtvidaberg. Ett anspråkslöst försök? Näja. Det beror på hur man ser det. Över 1 400 timmars arbete, resor och intervjuer orknade, har resulterat i mer än 200 teckningar, alla signerade Olof Söderbäck, och rader av spännande upplysningar blandade med sägner, anekdoter och egna funderingar. Det var debatten om Kloockarängen som tände mig, berättar han. När politiker och tjänstemän visade sig ha svårt att lyssna på människorna. Ett av syftena med boken är att visa att det finns mer värt att kämpa för i Åtvid. — SE SIDAN TJUGO FYRA —

Teckning: CAROLINE ADELWARD
Olof Söderbäck, Åtvidaberg

Sockna — bilder från Åtvidaberg

Värdefull bok av Olle Söderberg

Klockstapeln i Åtvid är mer än 200 år gammal. Olof Söderbäck vet att berättat att det var nära att klockstapeln förstörts i väg till Skansen. Men när Åtvids stora kyrka byggdes i slutet av 1800-talet så uppfördes den i sten och då blev trycket på tornmurarna så stort att man drog sig för att placera klockorna uppe i tornet. Denna tvekan blev räddningen för klockstapeln.

— Över 20 lyckliga år har jag tillbringat här i Åtvidaberg. En kommun som helt fångat mig, gjort mig till en av de sina och kommit att bli mina barns uppväxtmiljö och hembygd. Men förändringens vind blåser stark och stundom har jag känt ett behov av att släppa tidens flykt, att på något sätt bevara nuet åt framtiden.

Så föddes tanken på att teckna av och skriva om sådant som kändes intressant och lockande eller på något sätt var hotat till sin existens. Ett ganska organiserat och anspråkslöst försök från en intressespiltrad person att beskriva företeelser från vitt skilda områden.

Det skriver Olof Söderbäck i förordet till sin bok Sockna — bilder från Åtvidaberg. Boken har just i dagarna lämnat tryckeriet. Trots att författaren själv talar om ett anspråkslöst försök kan man redan efter att bara ha bläddrat i den konstatera att Åtvidaberg och dess invånare begävar sig med ett nytt imponerande dokument.

□ Inventeringen

För fem år sedan utförde Olof Söderbäck en naturvärdsinventering över Åtvidabergs kommun. Det blev inte det sedvanliga häftet med stenöfver utan dels en tjejk luntia till myndigheterna, dels en bildrik bok anpassad för oss vanliga människor.

Nu kommer Olof Söderbäck med en ny bok. En i många avseenden rätt mänsklig bok där han kort sagt har gjort allt arbetet från ett själva tryckningen.

Det betyder att han under ett och ett halvt års tid läst, studerat, intervjuat massor av människor, rest över 300 mil i Åtvidaberg, tecknat, författat, läst korrektur, gjort lay out, fotograferat ner sina teckningar till "bokstörlek", monterat text och bilder osv.

Visserligen ägde förhandlingar rum med några olika förlag. Men, förklarar Olof Söderbäck, ingen

I hela Sverige finns i dag ca 2 000 häckande fiskgusar. Sverige har goda häckningsförhållanden. Fågeln är känslig för störningar från t.ex. kanoister och fritidsfiskare. Fiskgusen finns representerad i Åtvidaberg såväl som i rådet att göra boken så omfattande som jag ville ha den. Ett förslag ville t.ex. ta bort nästan all text och ungefär halva bildmaterialet.

I stället valde Olof Söderbäck att ge ut sin bok på eget förlag och han delar riskerna, med ett tryckeri i Åtvid. En bokhandel i Linköping har fått ensamrätten på försäljningen mot att man tar ut mindre avans än normalt.

Boken trycks i 3 500 ex och långt mer än halva upplagan måste säljas.

Naturen ligger Olof Söderbäck varmt om hjärtat. I hans socknebok finns många exempel på det. På bilden tre storiömmar. Fågeln förmodligen är en vildmarksstämning kring klarvattensjöarna är övertruffad, menar Olof Söderbäck. Tyvärr hotas artens reproduktion av det alltmer växande antalet fritidsmänniskor. I sjön Vin i Åtvidaberg håller fem par till. De har inte fått fram en enda flygg unge under de senaste fem åren.

ja för att omkostnaderna ska kunna betalas. Först därefter kan det bli tal om ersättning till författaren. Även om det inte lär bli särskilt mycket om man skulle räkna timpenning.

□ 1 400 timmar — minst

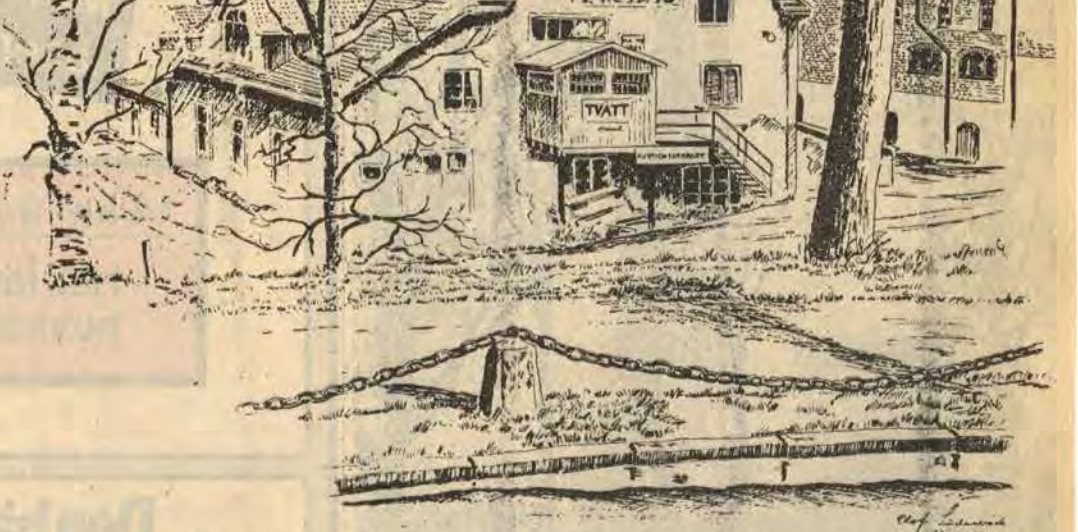
Allt som allt räknar Olof Söderbäck med att han lagt ner ungefär 1 400 timmar på sin bok. Pressar man honom litet visar det sig att han varken räknat in restid eller alla samtal och intervjuer. Boken innehåller över 200 teckningar. Samtliga signerade Olof Söderbäck.

Det var framför allt en sak som kom att bli avgörande för Olof Söderbäck när det gällde tanken att förverkliga idén på en bok: Kloockarängen. Många minns väl ännu förra sommaren när diskussionens vägar gick höga beträffande Kloockarängen. När teknikerna med stöd av en del politiker ville dra en väg genom ett traditionsomåsat stycke Åtvidaberg.

□ Resgerade starkt

Olof Söderbäck stod i frontlinjen för försvaret av ången.

— Jag reagerade mycket starkt på att ledande politiker och tjänstemän hade så svårt att lyssna på

I den s.k. Gropen vid Facit ligger flera saneringsfastigheter varav främst det gamla varmbadhuset fångat Olof Söderbäck intresse. Huset kommer inom kort att rivas och tomten bebyggas med, ja det är inte bestämt än, men eventuellt med ett nytt Folkets hus. Varmbadhuset byggdes redan 1834 och var först spannmålsmagasin, sedan mejeri och efter den stora branden 1903 förvandlades huset till tvätteri på bottenvåningen och badhus på övervåningen. Tvätten tog emot smutskläder ända från kungl. hufvudstaden. Varmbadhuset med alla dess olika prima bad användes långt in på 1930-talet.

människorna. Jag kände ett stort behov av att protestera. För det finns minns mycket mer än Kloockarängen värt att kämpa för.

I sin bok är Olof Söderbäck självklart rätt bläst i sin kritik när det gäller skövling av både kulturella och naturvärden. Varför inte, säger han. Vi har ju tryckfrihet.

□ Fyra åtvidabergare

När det gäller känslan för hembygd delar han upp åtvidabergarna i fyra huvudtyper:

- 1) den genuine åtvidabergaren som sedan barndomen är känslomässigt bunden vid sin hembygd.
- 2) den tilltalades genuine invånaren som i all gammalt och fornt ser en påminnelse om den svåra tid under vilken hans föräldrar levde och verkade och han själv tillbringat sin uppväxttid och som därför gärna ser miljön förändrad
- 3) den nyinflyttade person utan anknytning till bygden och i avsaknad av tillräcklig fantasi och känsla för att kunna förstå den första gruppens reaktioner

4) nyinflyttade med tillräcklig fantasi och känsla för att visa hänsyn till och respekt för arvet från forna tider.

□ Beslutsfattarna

Uppenbarligen, skriver Olof Söderbäck, är det personer i kategorierna 2 och 3 som oftare hamnar i beslutsposition. Eller också är de båda andra kategorierna mindre högljudda i debatten.

I boken påminns läsaren inte bara om Kloockarängen utan också om "mordet" på gamla idylliska Järnvägsgatan, om molnen som hopas över Kåmmarbo skolan, Ålundamagasinet, om hur nära det var att Åtvids äldsta hus revs, om vad som hände med gamla Kasern, om Villan, om Berabo, om tårnsalottet i Bjärkebo om mer eller mindre misslyckade ingrepp i naturen runt om i kommunen.

□ Inte bara ris

Men Olof Söderbäck är väl så generös med uppskattning. För det är långt ifrån bara destruktiva

företeelser som kommit med i boken. Författaren ger en lång rad exempel på när åtgärder vidtagits för att bevara, ta hand om, vara rädd om miljöer och byggnader.

Med värme berättar han om människor, om alla de märkligheter i flora och fauna som verkligen finns i Åtvidaberg. Från den 10 000-åriga valen under Facit och den stilig grodan i Flånäs till den inplanterade kungsängsliljan och Sveriges grövsta alm.

□ Ingående kunskap

Över huvud taget ger han prov på en mycket ingående kännedom om hur människor levde, skapat och förortat innanför den åtvidabergska kommungränsen. Parterna ur hans samlade kunskap tillsammans med alla dessa dokumentära teckningar av ofta mycket hög klass delge Åtvidaborna i den här sockneboken som dessutom är välgörande bra skriven.

Kort sagt: ett informativt och underhållande uppslagverk om Åtvidaberg.

CHRISTER BERG

Bra år för Spiggen som 5-årsjubilerade

Sportfiskeklubben Spiggen har haft årsmöte. Klubbens ordförande Roland Stark kunde hälsa omkring 25 medlemmar välkomna till mötet, som förlagts till Folkets hus.

Till nya ledamöter i styrelsen invaldes Lennart Haglund och Stefan Andersson efter Gösta Ottosson och Roland Severin. Den senare finns dock kvar som suppleant. I övrigt skedde omval.

Medlemsantalet har ökat med 5 till 58. Vidare har man som van-

ligt arrangerat tre större tävlingar, där Båtsjötävlingen blev en succé.

Medlemmarna har i övrigt lyckats bra i tävlingssammanhang. Evert Karlsson blev inte bara klubbmästare, utan nådde så bra resultat i DM att han fick en biljett till SM. Till junior-SM kvalificerade sig Per Lundqvist, Stefan Larsson, Stefan Andersson och Jörgen Karlsson. Klubbmästare i spömete blev Lennart Haglund. Bengt Nilsson segrade i poängligan och fick en inteckning i vandringspriset.

Efter förhandlingarna firade SFK Spiggen sitt 5-årsjubileum med supé och dans. Under måltiden gav Roland Stark en återblick på klubbens historia.

Kiosk på Alunda. Kommunstyrelsen säger sig vara positiv till en tillfällig (tre år) uppställning av en kiosk på Alundaplan. Det beskedet ger man Bo och Ann-Cathrin Södergren som innehar Valters vid Folkets hus men på grund av olika omständigheter, bl a trafiktekniska, vill ha sin kiosk på annat ställe.

Gårdserums CKF anordnade på tisdagen en frågetävling i Vi vet vad. Tävligen ägde rum hos Gunborg Svensson i Falerum och kontrollant var Gun Hultenius. Bäst lyckades Ingegerd Wincent, som hade 16 rätt av 21 möjliga. Hon får tillsammans med Karin Gärme och Gunborg Svensson, vilka hade 15 rätt, fortsätta vidare till kretstävlingen. 15 rätt hade också Inga Andersson. Men hon hade otur i lottdragningen om platserna till nästa tävling.

Småhemligt. När sociala centralnämndens planeringsutskott på tisdagen hade sammanträde inledde man med en information till respektive partis fullmäktige-gruppordförande om det intrikata biträdande socialchefsfallet. Tjänstgörande tjänstemän fick inte vara med under det halvtimman långa sammanträdet. En som fick men inte ville vara med var socialdemokraternas gruppordförande Olof Sandqvist. Till protokollet antecknades endast att information ägt rum.

Basthagenplanen har reviderats

Kommunstyrelsen har nu för sin del godkänt ett förslag till revidering av områdesplanen för Basthagen. Ändringen gäller fyra delområden mellan Slevringevägen och järnvägen fram till uppfarten till Slevringe. Infarten till de fyra bostadsområdena har flyttats närmare Grindstugan. Vidare har gatan mellan Slevringevägen och förlängningen av Östgötaleden lagts något bortom infarten till Slevringe gård.

Sammanlagt beräknas planområdet få 170 bostäder i blandade hustyper och upplåtelseformer. Det nya förslaget har gjorts något bilvänligare än i den tidigare principskissen. Beträffande målsättningen för området vad gäller önskemål om olika boendeformer, gemensamhetslokaler och eventuell totalentreprenad har ingen ändring gjorts.

Närmast skall kommunfullmäktige ge områdesplanen sitt godkännande. Dessutom skall man ge kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta förslag till målsättning för detaljplaneringen av den vidare utbyggnaden av Basthagen.

ÅTVIDABERG

145 000 kr mer för kommunledningen -80

Kommunledning och administration kommer att bli dyrare nästa år i Åtvid. Enligt förslaget till budget för 1980 räknar kommunstyrelsen med att det behövs 656 000 kr. Vilket är 145 000 kr mer än vad som finns tillgängligt i år.

Höjningen av anslaget är nästan helt att hänföra till en uppräknad av det kommunala partistödet och införandet av en ny post för utbildning av förtroendemän.

I Åtvid kommer partierna från och med 1980 att få 5 000 kr per år och mandat i kommunfullmäktige. Tidigare var partistödet 3 000 kr. I kommunstyrelsens budgetberedning kämpade de borgerliga ledamöterna för 4 000 kr. Men förgäves. De förtroendevalda måste också utbildas. För att så ska kunna ske finns från nästa år ett särskilt konto för det. Premiäret upptas 45 000 kr för ändamålet.

Själva kommunfullmäktige-för-samlingen är rätt billig för kommunen eftersom ledamöterna inte uppbar arvode för deltagande i sammanträdena. Kostnaden är beräknad till 32 700 kr.

"Driften" av kommunstyrelsen väntas kosta 279 100 kr och beredningar och kommittéer 20 000 kr.

Slutligen beräknas den viktiga kommunrevisionen komma att kosta 53 800 kr. Fast då ska man komma ihåg att det ligger på kommunfullmäktiges bord ett förslag att man ska ta hjälp från kommunförbundets revisorer. Går fullmäktige med på det kommer utgifterna på revisionskontot att fördubblas.

Drätselkontoret i Åtvidaberg behöver 1980 drygt 1,1 milj kr för att klara av sina uppgifter med budgetar, flerårsplaner, bokföring, löner, personalfrågor osv. Det är ungefär 175 000 kr mer än vad som finns anslaget för 1979. Det betyder utrymme för personalförstärkning med en halvtidskontorist inom lönefunktionen och en heltidskontorist till personalsekreterare. Egentligen hade drätselkontoret självt bara räknat med en halvtidstjänst till personalsekreteraren. Men kommunstyrelsen ökade på till heltid. Där emot ges ingen förstärkning till telefonväxeln utan den skall klaras av två halvtidsanställda också i fortsättningen. Vilket i sin tur innebär telefonsvarare under lunchtid och under arbetsdagens första och sista timme på sommarhalvåret också nästa år.

Prutat maskinist. Gatukontoret begärde för sin administrativa verksamhet 1980 över 2,6 milj kr. Alltihop så när som på en halv milj kr är direkta löner och lönebidrag. Det förslag som kommunstyrelsen lämnar vidare till kommunfullmäktige är dock drygt 100 000 kr lägre sedan man prutat bort en begärd ny maskinisttjänst.

Ett 100-tal dagbarnvårdare i Åtvidaberg var på onsdagen samlade till en träff i fullmäktigesalen i gamla kommunhuset. Barnsjuksköterskan Vivianne Eriksson berättade om barnhälsovård i Linköping. Harriet Insulander, Anita Tillmar och Sonya Bäckström informerade om lokala frågor.

Statsbidrag för cykelleder. Regeringen har utfärdat en förordning om statsbidrag för cykelleder. Östergötlands län förfogar över ett belopp på 950 000 kr. Länsstyrelsen har hört sig för om det är några kommuner i länet som vill ha bidrag till cykelleder i enlighet med vissa föreskrifter. Kommunstyrelsen i Åtvidaberg har uppdragit åt gatu- och kommunrådet och det blivande kommunrådet att agera i frågan.

Grebotipset. Söndagen bjöd på ett utomordentligt dåligt väder när den femte etappen av tips- och bingopromenader avverkades i Grebo. Ändå ställde 123 tappra upp varav knappt hälften deltog på tipspromenaden. Dessutom köptes 310 bingobrickor. Utslagsfrågan om de 82 tablettorna avgjorde den inbördes ordningen mellan de fyra som hade alla tolv frågorna rätt besvarade, nämligen Bo Lundqvist, Britt Phalén, Majbritt Haldeman och Barbro Gordon.

Utbildningsbidrag. Kommunstyrelsen har beslutat ge utbildningsbidrag till musklärarna Carina Rydberg med 609 kr, Agneta Ekström med 1 064 kr och Lars Sundvall med 1 334 kr.

8/11

Den bil som i slutet av förra veckan stals på Strandgatan i Åtvidaberg har återfunnits och lämnats tillbaka till ägaren. Bilen påträffades i Norrköping vid en poliskontroll. Vid ratten satt en Norrköpingsbo som dock förnekade att han hade med stölden att göra. Polisén i Åtvid har letat efter en kvarlämnad stulen bil i Åtvidaberg men inte funnit annat än en äldre blågrön damcykel just där bilen stals. Natten till tisdagen gjordes försök till bilstöld på Metallvägens bilparkering. Man hade försökt rulla igång en Amazon men misslyckades. Lyckades gjorde däremot den som samma natt bröt sig in i en bil på Söderleden och stal två högtalare.

Ökad satsning på planer och kartor

Om kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och mättningsavdelningen i Åtvid får som de vill blir det 1980 en ökad satsning på färdigställande av planer och kartor. Sammanlagt begärs under kontot Fysisk planering och mätningsteknisk verksamhet nära 1,2 milj kr. Det är en ökning med 300 000 kr.

Byggnadsnämnden säger att man har som målsättning att genom god framförhållning tillhandahålla färdigplanerad mark i den utsträckning bostadsbyggnadsprogrammet eller annan kommunal planering kräver.

Under 1980 har man för avsikt att utarbeta förslag till utvidgning av stadsplan för Basthagen. Man skall jobba vidare med Trekanten, industriområdet vid Vrånghult och industriområdet i centrala Åtvid. Vidare måste befintlig byggnadsplan för Björsäter revideras och detaljplaner för skola, servicebostäder och småhus upprättas i Falerum. Kostnaden är beräknad till 360 000 kr.

Mättningsavdelningen begär en ökning av anslaget med 120 000 kr till 623 000. Här tänker man sig en satsning på 10 000 kr för fortsatt flygfotografering över Åtvids tätort, 35 000 kr för framställning av primärkarta över Holmbo-Kvarnvik, 30 000 för primärkarta över Hannäs och 35 000 för komplettering av primärkarta över Grebo.

Remissen som försvann

När sociala centralnämndens planeringsutskott hade sammanträde i april diskuterades hur det kunde komma sig att det tog över två månader innan ett remissärende anmälades till utskottet för behandling. Det var regeringsrätten som ville ha in synpunkter beträffande en bekant anställningsfråga.

På olika sätt försökte utskottet ta reda på orsaken, bl a hörde man olika anställda. Någon klarhet fick man emellertid inte i frågan utan beslutade kontakta kommunförbundet för att få ansvarsfrågan utredd. Först ville man dock ha reda på kommunalrådet Carl-Eric Ahlströms och kanslichefen Assar Holmqvists inställning.

Dessa har trots samtal med berörda personer och efter att ha tagit del av utskrift av inspelning från sammanträdet inte fått fram nya uppgifter. Uppgift står mot uppgift, konstaterar man.

Vidare anser kommunalrådet och kanslichefen att det inte är meningsfullt att fortsätta diskussionen om vem som brustit i den formella handläggningen när man nu har en situation då personalen inom socialförvaltningen är i stort behov av arbetsro.

Viktigare är, skriver man, att klargöra vem som är ansvarig för ärendets handläggning. Där konstaterar de båda att det enligt organisationsplanen är socialchefen som bär ansvaret.

Planeringsutskottet får rådet att inte kontakta kommunförbundet för att få ansvarsfrågan utredd. Det blev också utskottets beslut när man hade uppe ärendet på tisdagen.

Arga hyresgäster i Åtvidaberg Fotfolket "öppnar eget"

Åtvidaberg får inom kort en fristående lokal hyresgästförening. Det står klart sedan nio mycket aktiva medlemmar i hyresgästföreningen Västra Östergötland på torsdagen avsåg sig alla förtroendeuppdrag och också sina medlemskap.

Aktionen är resultatet av ett under hösten allt större misstroende bland föreningens fotfolk gentemot hyresförhandlare och ombudsmän. Dessa godtog den rekordstora hyreshöjningen på 20 kr 66 öre, mot medlemmarnas uttalande vilja.

I den nya föreningen är det medlemmarnas ord som skall gälla, säger Isto Kujansuu, en av ledarna. Men nu återstår mycket arbete. Den 19 november blir det stort informationsmöte.

Förening i Åtvidaberg hyresgästers protest?

— Vi kan inte längre stillatigande acceptera hyresgästföreningens brist på agerande. Inte heller kan vi acceptera föreningens ohörsamhet gentemot medlemmarna. Hyresgästföreningen har enligt vårt bedömande helt frångått sina intentioner att vara en förening där full demokrati skall råda. Därför kan vi inte längre ta på vårt ansvar att verka och arbeta för hyresgästföreningen utan avsäger oss alla förtroendeuppdrag och även våra medlemskap.

Med dessa ord lämnade på torsdagen nio medlemmar hyresgästföreningen i Åtvidaberg. De gjorde det i en kraftig protest mot sina egna hyresförhandlare på lokalplanet och mot ombudsmännen. I utbrytargruppen ingår samtliga ledamöter i kontaktkommittéerna i Eksätter och kvarteret Asen. I dessa bostadsområden finns sammanlagt 360 lägenheter, dvs över hälften av stiftelsen Åtvidabergshems lägenheter.

Toppstyrda

— Vi såg bara två utvägar på våra problem, säger Isto Kujansuu, tidigare både styrelseledamot och en av kuggarna i Eksätters kontaktkommitté. Antingen skulle vi rensa upp inom de egna

leden eller också bilda en fristående hyresgästförening.

— Vi valde den senare utvägen, fortsätter Isto Kujansuu, och det beror på att även om vi i styrelsen fick in folk med förmåga att lyssna på medlemmarna och föra deras talan skulle vi ändå vara toppstyrda från Linköping.

Isto Kujansuu och hans meningsfränder har redan dragit upp riktlinjerna för en ny hyresgästförening i Åtvid. Förslag till stadgar är framarbetade. Under veckoslutet skall flygblad med ordentlig information gå ut till samtliga hyresgäster i Åtvidabergshem. Den 19 november kallar man till stort informationsmöte i Alléskolan då man bildar den nya föreningen.

Stor anslutning

Utbrytargruppen är säker på stor anslutning till den nya föreningen. Man pekar på tidigare aktioner i höst. Protestlistorna samlade på kort tid nära 500 namn. Flera hundra personer deltog i demonstrationståget för en månad sedan. Praktiskt taget varje dag får man uppmuntrande dunkar och telefonsamtal.

Men den springande punkten i hela aktionen är dock rätten att föra hyresförhandlingar.

— Den nya lagen om förhandlingsrätt ger oss laglig rätt att begära hyresförhandlingar, säger Isto Kujansuu. Så snart vi fått omkring 100 medlemmar i Eksätter

och Asen går vi in med begäran om förhandlingsordning. Då lär vi vara större än den gamla hyresgästföreningen i dessa bostadsområden. Några gemensamma hyresförhandlingar blir det inte tal om.

Växande missnöje

Utvecklingen till en fristående lokal hyresgästförening i Åtvid är en logisk följd av det växande missnöjet, menar man inom utbrytargruppen. Informationsovillighet, oförmåga att lyssna och ta hänsyn till medlemmarna, arrogans är några saker.

Droppen var dock när hyresförhandlingarna gick med på en hyreshöjning på över 20 kr trots att medlemmarna sagt ifrån att 13 kr fick vara absolut maximum.

Hyresgästernas aktioner i Åtvidaberg har gett eko i omgivningarna. Numera har man täta kontakter och utbyter erfarenheter med hyresgäster i såväl Skäggetorp som Ryd.

Genom bildandet av en ny hyresgästförening har man nu i Åtvid tills vidare skrinlagt alla planer på stridsåtgärder, typ hyresmaskning, mot stiftelsen Åtvidabergshem.

— Nu väntar massor av jobb. Men vi skall klara av det, försäkrar Isto Kujansuu. Och från och med nu ska medlemmarnas ord gälla.

CHRISTER BERG

Åtvidaberg säljer gamla skolhus enligt budgetförslaget för 1980

Mosshults f d skola är en av de byggnader som Åtvidabergs kommun kommer att försöka sälja nästa år

Fler på fastighetskontoret. Kommunens fastighetskontor utökas nästa år med en kontorist på heltid för att, som det heter, bättre kunna möta förvaltningarnas och allmänhetens krav på adekvat service. Det ligger också till grund för att fastighetskontoret för sin verksamhet behöver ungefär 90 000 kr mer 1980 än vad man har i år. Kommunstyrelsen har godkänt anslag med 839 000 kr plus 22 000 kr för inköp av inventarier.

Eckerbergsfonden. Kommunstyrelsen har beslutat anslå 5 000 kr till den Per Eckerbergs fond, som skall bli länets avskedsgåva när landshövdingen efter 25 år i början av 1980 lämnar sin post. Fonden avses främja regional utveckling och forskning i Östergötlands län.

Markreserven. Enligt förslaget till 1980 års budget kommer Åtvidabergs kommun att satsa 866 000 kr på den allmänna markreserven. Det är ungefär 50 000 kr mer än vad man tänkt sig att lägga ut i år.

Energivalet kostar 65 000 kr. Som bekant är det meningen att vi någon gång nästa år, kanske redan till våren, i en folkomröstning skall få säga vår mening om den framtida energipolitiken. Kommunens kostnader för omröstningen är beräknad till 65 000 kr.

Enligt förslaget till 1980 års budget kommer Åtvidabergs kommun att sälja av en del hyresfastigheter nästa år. De fastigheter som är aktuella är ett av husen i Vrånghult, Värna f d skola, Mosshults f d skola, Solebo i Björsäter och kantorsbostaden i Falerum.

Under rubriken Hyresfastigheter ryms en skön blandning av byggnader. Från Krutkällaren i Nygård till radhus i Hannäs.

Ur upprustningsprogrammet kan nämnas 1 000 kr på Krutkälla-

ren, 3 000 på musikpaviljongen på Kloockarängen, 7 000 på Verkskatan, 3 000 på Närstads skola, 31 000 på gamla skolan i Björsäter, 6 000 på f d kommunalhuset i Falerum och 4 000 på vandrarhemmet i Gärdserum.

Den sammanlagda kostnaden för hyresfastigheterna runt om i kommunen beräknas till 630 000 kr vilket är en minskning med närmare 200 000 kr jämfört med årets kostnader. Däremot höjer man inkomsterna från 429 000 till 489 000 kr.

12
/11

Det är inga stora summor som sätts på turistverksamheten i Åtvidaberg. Under 1979 fanns under det kontot upptaget 37 000 kr. Enligt förslaget till budget för 1980 blir det förstås ändring. Då höjer man anslaget med 5 500 kr varav 4 000 läggs till de 14 000, som i år går till länsturistverksamheten. Fritidsnämnden, som svarar för turistfrågorna, menar att man nästa år ska utbilda fler guider, ta fram broschyrer för kanotning och aktualisera frågan om turistbyråverksamhet på Stallet. I dag har man ett avtal med Nyman och Schultz i Östgötabankens lokaler. Turistbyrån där tog 1977 emot 305 besök och förra året 250.

Tomter för miljoner. På kommunalkontoret har man räknat fram att kommunen nästa år kommer att sälja sammanlagt 78 tomter till hugade spekulanter. Av dessa ska 50 säljas i Basthagen och 15 i Grebo. Tomtförsäljningarna ska inbringa nära 4,3 milj kr.

Den kommunala personaladministrationen är för 1980 kostnadsberäknad till 81 600 kr, en höjning med 8 000 kr jämfört med i år. I stort sett hela höjningen ligger på ersättning för fackliga företrädare. Fackliga förtroendemen i den kommunala förvaltningen får enligt avtal ledigt med oavkortad lön. Det kostar kommunen 25 000 kr nästa år. Arbetsmiljöverksamheten kostar 18 400 och personalutbildningen 20 000 kr, allt under förutsättning att fullmäktige godkänner det här förslaget vid sitt novembersammanträde.

Näringslivsbefrämjande. Åtvidabergs kommun kommer nästa år att satsa 1 073 000 kr på näringslivsbefrämjande åtgärder. Under den rubriken ryms ett bidrag på 650 000 kr till Åtvidabergs brukshotell. Det är 50 000 kr mindre än vad som är anslaget i år. Vidare är 420 000 kr upptaget som bidrag till Åtvidabergs Industribyggen. Också det en minskning, fast med 85 000 kr. Slutligen har man tagit upp 3 000 kr i bidrag till Utvecklingsfonden i Östergötlands län.

Saneringskåkarna. Nästa år skall kommunen satsa 230 000 kr på sina sanerings- och regleringsfastigheter. Det är drygt 70 000 kr mindre än i år. Bl a tänker man kosta på 17 100 kr för ljudisolering och målning på Grangården. Villan drar enligt budgetförslaget en kostnad av 157 500 kr. En höjning med 5 000 kr. Man ska måla och tapetsera för 20 000 kr och sköta det löpande underhållet för 8 000 kr.

De båda kommunalhusen kostar nästa år 655 000 kr i drift. Det är t o m några tusen billigare än i år. Men då ska man veta att vaktmästarlönen överförts på annat konto. Inkomsterna på kommunalhuskontot minskar med 240 000 till 420 000 kr.

Åtvid satsar över 5 miljoner på skötsel och bygge av vägar

Barmarksunderhållet i Åtvid är en relativt kostsam historia. I årets budget har man avsatt över 1,6 milj kr på driftsidan och knappt 2 milj på kapital sidan. I förslaget till 1980 års stat begär kommunstyrelsen 1,8 resp 3,4 milj kr, dvs en väsentlig ökning.

I kommunen finns 72 gator och 8,4 km gång- och cykelleder som skall skötas av gatukontoret. Från gatukontoret påpekas att det tidigare eftersatta asfalteringsarbetet på gator och gångbanor också under 80-talet kommer att uppta en stor del av driftkostnaden. I ju högre grad man tillåts nyasfaltera och underhålla tidigare asfalterade vägar och cykelleder desto mindre blir ökningen av driftkostnaderna.

Gatukontoret begärde också att få utföra asfalteringsarbeten för 550 000 kr. Men kommunstyrelsen prutade till 450 000 kr. Det är 50 000 kr mindre än vad som är anslaget i år för ändamålet. Likaså begärde gatukontoret att få byta ut en över fem år gammal Caterpillar mot en ny för 386 000 kr. Kommunstyrelsen anser dock att maskinen håller ett år till.

Bland de åtgärder som enligt budgetförslaget kommer till stånd kan nämnas en utbyggnad av Östgötavägen för 440 000 kr, gator i Göstas park för 185 000, ombyggnad av trafikfarliga kors i Åtvid för 165 000, utbyggnad av gång- och cykelvägar för 55 000, stängsel utmed järnvägen mot Mormorsgruvan för 55 000, omändring av Adelsvärdsgatan till gågata för 330 000, gatuarbeten i nästa etapp av Basthagen för 660 000 och i Falerum för 220 000 kr.

Renhållningen på gator och allmänna platser i kommunen beräknas i år kosta 293 000 kr. Men som allting annat blir också renhållning dyrare och i budgetförslaget för 1980 har kommunstyrelsen begärt 313 000 kr. Däremot ökar inte inkomsterna för torgavgifter utan stannar också nästa år på 5 000 kr.

Bidrag till enskilda vägar. I 1980 års budget finns upptaget 110 000 kr till kontot bidrag till enskilda vägar. Det är en höjning med 67 000 kr, jämfört med i år. Man kan få bidrag för både underhåll och iståndsättning efter vissa förutsättningar.

Förmedlingen i Åtvidaberg:

Många är alltjämt utan jobb men läget har nu förbättrats

Fortfarande är antalet arbets sökande på arbetsförmedlingen i Åtvidaberg stort. Vid den senaste räkningen i början av november uppgick de till 229 personer. Men ändå rör det på sig. Det händer faktiskt att folk får jobb också i Åtvid.

— Visst är det många som är utan arbete, säger arbetsförmedlingens föreståndare Siri Ohlin. Men läget är ändå inte på långa vägar så dystert som förra hösten. Då var det fullständigt stiltje på arbetsmarknaden i Åtvidaberg. Nu har vi åtminstone omsättning på både lediga platser och sökande. Dessutom behöver tillverkningsindustrin nyanställa en och annan.

Vid månadsskiftet oktober/november var 23 personer sysselsatta i beredskapsarbete. Bara under den senaste veckan har den siffran ökat med 21. I 16 fall handlar det om s k enskilt beredskapsarbete. Det är ungdomar under 20 år som fått sysselsättning inom mekanisk eller elektronisk industri som, om de passar för jobbet, är nästan hundra procentigt garanterade fortsatt anställning när beredskapsjobbet upphör.

Så låg nivå som möjligt. Gatukontorets intentioner är att hålla externa tjänster på så låg nivå som möjligt, skriver man i en s k målbeskrivning i budgetförslaget för 1980. Normalt utförs arbeten bara till kommunala förvaltningar, televerket och Forskraft. En del servicearbeten förekommer dock till firmor och privatpersoner. Verksamheten är självbärande. Årets anslag är satt till 200 000 kr och de beräknade inkomsterna till samma summa. Samma siffror är upptagna till 1980 års stat. Det kan jämföras med 1978 då utgifterna låg på 247 000 och inkomsterna på 329 000 kr.

Inom kort räknar man med att ytterligare 15 ungdomar skall få kommunalt beredskapsarbete i sex månader. Här handlar det om röjning, vaktmästeri- och kontorsjobb och arbete på förskolor och vårdinrättningar.

Av de 229 som sökte arbete (en minskning med 2 jämfört med en månad tidigare) gick 143 personer helt utan sysselsättning. 41 hade ett tillfälligt arbete och 22 personer hade fast anställning men var på jakt efter något nytt.

Antalet kvinnor uppgick till 144 eller drygt 60 procent. Gruppen ungdomar under 25 år var 112 till antalet, dvs nästan hälften.

Nio av tio sökande anger att de bara vill ha ett arbete om de får ett i Åtvidaberg.

Vid ingången av november kunde arbetsförmedlingen erbjuda 29 lediga platser. I 17 fall handlade det om fast anställning på heltid.

Energibesparingar. Under 1980 kommer Åtvidabergs kommun att satsa 150 000 kr på energibesparande åtgärder, dvs det är vad den personal kommer att kosta som skall jobba med energibesparingar främst för kommunens eget fastighetsbestånd. Men man skall också ge råd och anvisningar till allmänheten. I år är anslaget endast 100 000 kr.

Pensionärshemmen. Driften av pensionärshemmen i Åtvidaberg, Björsäter och Falerum kommer 1980 att kosta 578 600 kr. Det är en höjning med drygt 50 000 kr jämfört med årets kostnad. Men å andra sidan ökar inkomsterna i form av hyror osv med 65 000 kr till 390 000 kr. Målsättningen är att erbjuda hyresgästerna sunda och moderna lägenheter till en rimlig kostnad. Under nästa år räknar man med att satsa 32 000 kr på de båda pensionärshemmen i Åtvid. I Grebo satsas sammanlagt 18 000 och i Björsäter 13 000 kr. I Yxnerum skall man byta panna och kosta på underhåll för 16 000. Pensionärshemmen i Falerum skall underhållas för 3 000 kr. I Hannäs skall man byta spaljeer, laga trappa m m för 13 000 kr och i Rumma slutligen kosta man på 41 000 kr på rödfärgning av byggnader, byte av staket m m.

Snö mängden i vinter fråga för politiker

Blir det mycket snö i vinter? Det är en fråga som bli politiker i Åtvid ställer sig varje höst när man ska besluta om storleken på anslaget för vinterväghållningen. Under 70-talet har man inte lyckats gissa rätt en enda gång. Närmast kom man 1974 då det gick åt 359 000 kr mot beräknade 320 000 att hålla gator och torg rena från snö.

1975 är enda året man anslag mer än vad som verkligen gick åt. För 1979 fanns 750 000 kr anslagna för kampen mot snön. Hittills har snöröjningen kostat i runda tal 1 milj kr. Då vet vi ändå inte vad som väntar oss.

I budgetförslaget för 1980 har man anslagit 803 000 kr. Det ska räcka om det faller normalt med snö. För dessa pengar ska man plöga, snöröja, sanda, markera vägrenar, reparera snöröjnings-skador, underhålla och köpa sandnings- och snöröjningsutrustning osv för att hålla 72 km väg, 8,4 km gång- och cykelleder och ett antal parkeringsplatser framkomliga och trafiksäkra.

Lotta Svensson vann KM i ridklubben

Åtvidabergs ridklubb har haft klubbmästerskap i hopp lätt C. I mästerskapet ställde femton ekipage upp. Klubbmästare efter Rosita Steen blev Lotta Svensson som också fick en inteckning i vandringspriset. Lotta Svensson som red Cirocco hade 0 fel precis som tvåan Agneta Kammeby på Petliita. Trea kom Åsa Nyhlén på Cirocco med 3 fel.

Samtidigt hade man en hopp-tävling i lätt D. Här ställde 35 deltagare upp. Sex tävlande kom in på noll fel, varför tiden blev avgörande för den inbördes ordningen.

Resultat: 1) Monika Ekstedt, Cindy; 2) Therese Ekstedt, Seacrobb; 3) Anders Claesson, Flight; 4) Inger Carlsson, Flight; 5) Marie Lindberg, Geisha; 6) Caroline Svensson, Cindy.

Hemlighusen. Gatukontoret ansvarar i dag för skötseln av de båda offentliga bekvämlighetsinrättningarna i Åtvid. Någon form av tillsyn har man varje dag utom söndagar. Nästa år räknar man med att det kostar 32 000 kr att hålla ordning på toaletterna vid nya kommunalhuset och ÅSSA. Det är tre tusenlapper mer än i år. Gatukontoret minns om att anläggningarna är hårt ner slitna och att vandaliseringen av dem ökat.

Borgerlig samverkan i Åtvid Men vissa problem återstår

Det blir en borgerlig valteknisk samverkan i Åtvid när man nu så småningom skall börja utse folk till de olika nämnderna och styrelserna. Så långt har man kommit i förhandlingarna. Exakt hur de borgerliga partierna och kds skall dela upp platserna är man ännu inte riktigt på det klara med. Ytterligare diskussioner måste till.

Att de icke socialistiska partierna går samman borde inte vara särskilt överraskande. Det räcker med att titta på fördelningen av de elva ordinarie platserna i kommunstyrelsen. Om varje parti skulle gå fram för sig själv skulle det innebära att socialdemokraterna tog åtta platser, centern två och moderaterna en. Vid samverkan får socialdemokraterna bara sex platser.

Nu var det ju så att det enda som hände i kommunalvalet i Åtvid var att moderaterna tog ett mandat för centern. Men just den händelsen har ställt till en del problem vad gäller maktbalansen. En av de hetaste frågorna har gällt moderaternas önskemål om att få ytterligare en plats i kommunstyrelsen. En av centerns tre.

Carl G Nilsson (m) bekräftar att det varit kärva förhandlingar.

— Men förr än att spricka det borgerliga samarbetet släpper vi av på kravet om en andra ordinarie plats i ks, säger han. Därför nöjer vi oss med att i stället få ännu en suppleantplats. Men i gengäld, förklarar Carl G Nilsson, vill vi ha bättre utdelning i andra nämnder. Hittills har vi diskuterat ett övertagande av en ordinarie plats i skolstyrelsen. Men det finns mer att resonera om.

Under alla förhållanden lär det bli centern, kommunalvalets förklarare, som får släppa ifrån sig eventuella platser. Det beror bl a på att man från moderaternas sida i Åtvid anser det principiellt viktigt att alla borgerliga partier har minst en representant i varje nämnd. Även om detta innebär att

folkpartiet lägger beslag på nästan hela kartellvinsten.

Samverkan blir det alltså mellan de icke socialistiska partierna

i Åtvidberg. Hur man slutligen löser fördelningsproblemen återstår ännu att se.

CHRISTER BERG

— Undra på att det känns obehagligt, säger Hans Falck, granne till kommunalhuset i Åtvidberg. Kommunalhuset håller på att byggas till och under pålningsarbeten sprack Hans Falcks hus. Skadorna anses så omfattande att ett äldre par omgäende evakuerades

Kommunalhusbygget i Åtvid:

Äldre par måste evakueras från grannhus som spruckit

— Jag fick en chock när dom kom in och sade att vi måste gå ut på gården. I sängkammaren fick vi absolut inte vara. För man var inte säker på om det skulle spricka mer.

Det säger fru Ester Rosenberg på Adelsvärdsgatan 7 i Åtvidberg. Hon och hennes 88-åriga make Otto Rosenberg bor, eller bodde, i lägenheten närmast den pågående kommunalhusbyggnaden.

Det var under pålningsarbeten som det tidigt på onsdagsmorgonen knakade till i husets gavel. En fullt tydlig spricka från grunden och till takfoten blev det synliga resultatet.

Under hela dagen diskuterade representanter för kommun och entreprenadfirman med fastighetsägaren Hans Falck det inträffade och hur man skall försöka reparera skadan.

Paret Rosenberg får tills vidare bosätta sig i en lägenhet i Eksäter. Ingenjör Sven-Olof Söder-

ström på fastighetskontoret försäkrar att alla drabbade skall få full ersättning för det inträffade.

Hans Falck, som tillhör den tredje generationen som bor i huset, är besviken. Först var det en del besvärigheter med kommunens män när man för en tid sedan förhandlade om köp av huset i samband med ombyggnadsplanerna för kommunalhuset. Sedan har man fått utstå en och annan överraskning under det pågående byggandet i form av rasrisk på den egna tomten och grävskopor som smekt husväggen. Och nu sprack huset.

— Undra på att det känns obehagligt, säger Hans Falck.

CHRISTER BERG

15
11

ÅTVIDABERG

Postverket. Första postkassör Ulla-Britt Sundberg, Åtvidaberg, har utnämnts till överpostexpeditör, kassachef vid postkontoret i Åtvidaberg.

Chefssemenarium. Det har varit ovanligt tyst på de kommunala förvaltningarna i Åtvidaberg sedan i tisdags. Orsaken är att 17 olika chefer och kommunalråd befinner sig på en tre dagar lång utbildning på kursgården i Yxnerum, där man bla diskuterar chefsroller. Semenarierna leds av personal från kommunförbundet och är ett led i den pågående utredningen om personalsituationen på de olika förvaltningarna.

Tiokilometerssimmet. Efter elva veckor kan noteras att antalet långbadare i fritidsnämndens och Åtvidskorpens höstsim uppgår till 258. Den senaste veckans vinnare blev Birgitta Arvidsson, ViviAnne Erlandsson, Britt Glimbo, Nora Göransson, Lars Hedberg, Anna-Greta Larsson, Bo Linnros och Ing-Britt Svensson.

Tretusen gatlampor. För varje år som går ökar antalet lampor som under nattens mörka timmar skall vägleda kommunmedborgarna på gator och torg. 1978 lyses Åtvidaberg upp av 2 653 lampor. I år strålar 2 714. Gatukontoret hade tänkt sig öka på antalet gatlampor nästa år upp till 2 808. Men kommunstyrelsen vill inte vara lika upplyst utan har prutat på önskemålen med 50 000 kr. Driften av gatubelysningen kostar Åtvid nästa år över 1,5 milj. Det är en kvarts miljon mer än i år.

Åtvids parker. Skötseln av parker och skogsparker i kommunen beräknas nästa år kosta kommunen knappt 800 000 kr. Det är drygt 50 000 kr mer än vad som finns i 1979 års budget. I anslaget ingår tex trädbeskärning och ogräsbekämpning.

Baroniet Adelswärd har begärt bidrag av Åtvidabergs kommun för att hålla Templet (bilden) och Kanontornet i värdat skick. Efter tre år är kommunstyrelsen nu beredd att diskutera ett bidrag på sammanlagt 20 000 kr

Templet i Åtvidaberg får kommunalt stöd

Fastighetskontoret har räknat ut att det kommer att kosta sammanlagt över 20 000 kr att hålla Templet och Kanontornet i värdat skick. För pengarna skulle man i kommunens regi verkställa putsning och avfärgning.

Kostnaderna för Templet har beräknats till 9 300 kr och för Kanontornet till 11 100 kr. Kommunstyrelsen skall vid sitt nästa sam-

manträde diskutera eventuellt bidrag för underhållet av de båda kulturhistoriska objekten.

Det var redan i januari 1977 som kommunstyrelsen behandlade en skrivelse från baroniet Adelswärd beträffande bidrag till Templet. Kommunstyrelsen beslutade då att uttala sitt intresse för att byggnadsverket bevaras och underhålls. Man beslutade i december förra året att utreda kostnaderna.

Det kan också nämnas att baroniet av Lions fått ekonomiskt stöd för en restaurering av takmålingarna i Templet.

Moderat enkät i Åtvid visar: De flesta vill äga sin tomt

De flesta villaspekulanterna i Åtvidaberg vill ha ett friliggande hus. Man skall själv äga sin tomt som för övrigt helst skall vara rejält tilltagen. Garaget bör ligga på den egna tomten och när det gäller gemensamhetsanläggningar står centralantenn och en hobbylokal överst på önskelistan.

Det här är några och kanske de mest markerade av de synpunkter som moderata samlingspartiet i Åtvid fått fram sedan man gjort en enkät bland de personer som står i den kommunala tomtkön. Sammanlagt tillfrågades omkring 150 personer och man fick svar från ett 40-tal.

— Det är möjligt att vi får in fler svar, säger Sven Carlsson, för det har ju gått knappt två veckor sedan vi skickade ut enkäten.

Sven Carlsson menar att man kanske inte skall dra alltför tvärsäkra slutsatser av hur alla åtvidabergare vill ha det ordnat med sitt hus med enkäten som grund. Men man kan ändå se vissa klara och inte särskilt förvånande tendenser, menar han.

□ Eget garage

Bl a vill alla utom en ha sitt garage på den egna tomten i stället för att parkera bilen i en större gemensam garagebyggnad.

Vidare finner man att så gott som alla föredrar att äga den tomt som de har sitt hus på före att ha tomträtt på viss tid.

Likaså är det en stor majoritet för ett friliggande hus även om en del kan tänka sig radhus. Där emot tycks det inte spela någon större roll om man bygger i egen regi eller deltar i en gruppentreprenad. Här är det sannolikt många som sett fördelar rent ekonomiskt beträffande grupphusbygget på Nygård.

På frågan om det i bostadsområdet bör finnas några serviceanordningar som ägs gemensamt svarar varannan centralantenn. På andra plats kommer en hobbylokal. Bara tre vill ha en samlingslokal och bara en en källmangel.

□ Information

Nästan alla som svarade sade sig vara intresserade av att komma till ett informationsmöte om planarbetet — om byggnadsnämnden ordnade med ett sådant möte.

Under den öppna frågan om övriga synpunkter var det flera som talade om energifrågan. Många angav att de ville ha stora tomter, minst 1 000 kvm, så att det inte

blir så rörigt och trångt som i den första etappen av Basthagen. En och annan krävde hårdare restriktioner vad gäller hustyper och färger på fasaderna.

□ Kort tid

— Vi tycker nog vi visat att det gick att på rätt kort tid ta reda på vad folk i tomtkön tycker och tänker, säger Sven Carlsson. Han är ledamot i byggnadsnämnden och försökte där få gehör för sin enkät nu när man står i begrepp att detaljplanera ett ca 50 tomter stort omr i Basthagen. De övriga i nämnden avslög förslaget eftersom det skulle försena själva planeringen. Och i Åtvid är det nu bråttom att få fram tomter.

Moderaterna genomförde därför själva enkäten och presenterar nu resultatet i god tid till byggnadsnämndens nästa sammanträde.

— Självklart kommer vi att ta hänsyn till enkätmaterialiet när vi nu tillsammans med de andra partierna skall diskutera utformningen av Basthagen, lovar Sven Carlsson slutligen.

CHRISTER BERG

1979 ett gott år för Östergötlands vallhundsklubb

— Vi är mer än nöjda med det gångna året, säger Leif Svensson, Åtvidaberg, kassör och sekreterare i Östergötlands vallhundsklubb, här tillsammans med än så länge odygdiga Ness, en fyra månader ung bordercollie importerad från England

Seger i Gotlandskampen, en femte och en sjätteplacering i inofficiella SM, framskjutna placeringar i öppenklass-tävlingar, ovanligt fina resultat på vallhundsproven, en studieresa till England. Undra på att de ansvariga i Östergötlands vallhundsklubb är nöjda med årets verksamhet.

Särskilt nöjd är man med breddverksamheten. Av årets aktiviteter återstår i stort sett bara östgotaklubbens premiärdeltagande i Sörmlandspokalen i slutet av den här veckan. Där skall t ex en av landets genom tiderna bästa vallhundar, Henry Lätth's Trollie, på en av banorna valla en skock gäss.

I år har vallhundsklubben haft tre olika vallhundskurser i gång. Sammanlagt har 24 hundar delta-

Katzy, bordercollietik på 4 år från Åtvidaberg, är en av årets duktigaste vallhundar i Östergötland. Bl a kom hon femma på inofficiella SM. Hon vallar det mesta från får till grävlingar och gör det till 100 procent. Hon fullkomligt sprutar av intensitet och arbetslust

git varav 23 avlagt godkänt prov i "vallhundsexamen". Det är ett resultat som vi är mycket, mycket nöjda med, säger ÖVK:s kassör och sekreterare Leif Svensson.

Det sista vallhundsprovet anordnades nu i lördags i Långnäs i trakten kring Söderö. Domaren Henry Lätth kunde då förnöjt konstatera att samtliga sex deltagande hundar med vidhängande förare fick godkänt. Dessa var:

Trulsa, Börje Nilsson, Österbymo; Zenty, Gunnar Borrhed, Mjölby; Kajsa, Christina Börjesson, Åtvidaberg; Tosan, Börje Johansson, Linköping; Trulsa, Ove Fagerlin, Ulrika; och Tim, Josef Golayski, Finspång.

Samtidigt tävlade man om en inteckning i Henry Lätth's vandringpris, en tävling där första klasshundar har att valla bara tre får på en speciell bana. Det bör kanske nämnas att det är betydligt svårare att valla så få får än en hel skock. Vann gjorde Göran Ohlsson med sin hund Jambo.

Sedan tre år tillbaka utkämpar ÖVK en landskapskamp mot Gotland. I år gick tävlingen på Snausarve på Gotland och östgotarna vann med 279—262. De bästa östgötska hundarna var 1) Rit, Henry Lätth, 74; 2) Katzy, Leif Svensson, 71; 3) Jambo, Göran Ohlsson, 70; 6) Mac, Dag Ydrén, 64.

ÖVK klarade sig med äran i behåll från årets inofficiella SM i Forsmärk i början av oktober. Katzy och Leif Svensson från Åtvidaberg kom femma och Jambo och Göran Ohlsson från Kisa kom sexa. Arrangörerna hade lagt en besvärlig bana. Så besvärlig att varannan hund tvingade bryta.

Resultat från vallhundstävling öppen klass på nötkreatur i Öknehult, Kisa: 1) Ursi, Pierre Frick, Västergötland; 3) Katzy, Leif Svensson, Åtvidaberg; 6) Lisa, Berit Ohlsson, Kisa; 7) Snoopy, Dag Ydrén, Rydsnäs; 8) Assi, Christina Börjesson, Åtvidaberg.

Öppen klass på får i Finketorp, Mjölby: 1) Vreni, Pierre Frick, Västergötland; 3) Mac, Dag Ydrén, Rydsnäs; 4) Katzy, Leif Svensson, Åtvidaberg; 5) Snoopy, Dag Ydrén, Rydsnäs; 7) Jambo, Göran Ohlsson, Kisa; 8) Rit, Henry Lätth, Österbymo; 9) Assi, Christina Börjesson, Åtvidaberg.

CHRISTER BERG

Svensk jazzhistoria

American rag med Karl Karlsson Jularbo och Fritz Lundblad, inspelad 1917. Jazzgossen med Karl Gerhard, inspelad 1922. Den som gapar över mycket, Rolfs jazzband med refrängsång av Ernst Rolf, inspelad 1924. Spar sockret i mockan med Håkan v Eichwald och hans Kaosorkester med refrängsång av Wilhelm Arne, inspelad 1930.

Vad är nu detta? Jo, det är fyra av ett 40-tal titlar i ett dubbelalbum, som Rikskonserters skivbo-

lag Caprice gett ut. Det är faktiskt något av det vettigaste, som Caprice gjort.

Caprice har härmed inlett en serie skivor med svensk jazzhistoria. De två första plattorna tillägnas de första stapplande stegen för svenska jazzmusiker på 20-talet.

Ansvariga för urvalet är Jan Bruér och Bengt Nyquist. De har gjort ett jättejobb. Efter att ha lyssnat igenom ca 800 titlar, forskat i litteraturen och gjort massor av intervjuer har de vaskat fram ett 40-tal små pärlor.

Med albumet följer ett innehållsrikt informationshäfte, med massor av intressanta faktauppgifter, bilder och exempel på hur man på sina håll såg på denna "hemska infektionssjukdom", som hetsade "till erotiska jaktsensationer" och verkade "som en storsup".

Självklart raspar och knastrar det här och var i inspelningarna. Men det förlåter man gärna och glömmer det snart, när man lyssnar på t ex en snart 67 (!) år gammal inspelning av Alexander Ragtime Band. Eller när trombonisten Harry Hednoff drar iväg med det kanske allra första jazzsolot på en svensk skiva.

På de båda skivorna finns legendariska jazzmusiker som Ragge Låth, Gösta "Smyget" Redlig, Folke "Göken" Andersson och Olle "Bejsan" Henricsson. Svenska Paramountorkestern är förstas väl företrädd dels med 20-talsinspelningar, dels från "återuppståndelsen" 1952.

CHRISTER BERG

Det stora lyftet i Åtvid

Det stora lyftet ägde rum i Åtvidaberg på torsdagen. Ett 18-tonsluft. Det var när en 24 meter lång gång- och cykelbro sattes på plats över järnvägen och man fick en förbindelse mellan de båda bostadsområdena Garpan och Nygård. För den som går, cyklar eller springer mellan just Garpan och Nygård handlar det om en vinst på tre- fyra kilometer.

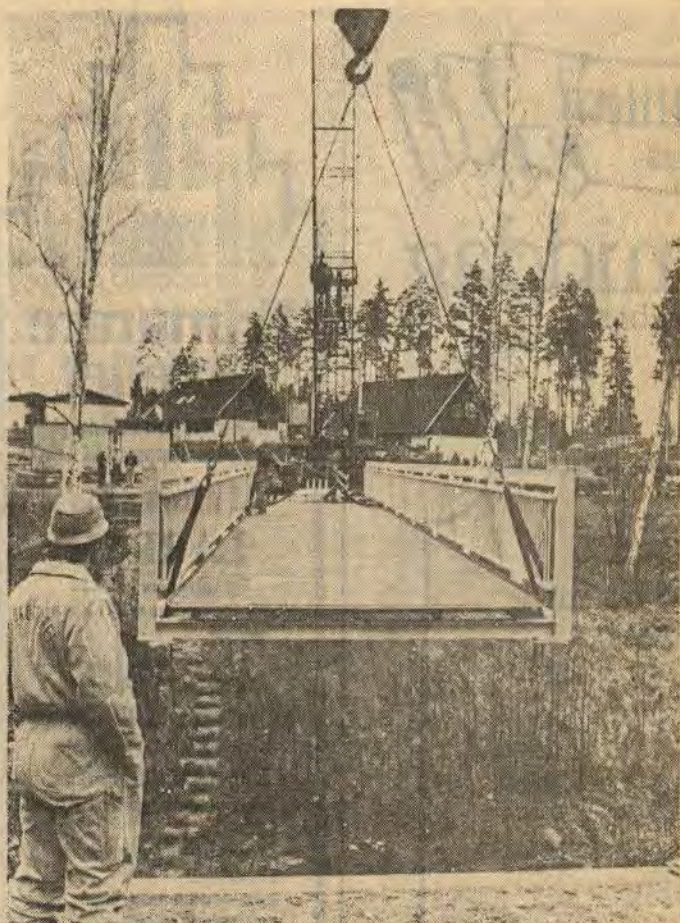
Det var en hel del arrangemang som måste klaffa innan den 18 ton tunga järnbron låg på plats. Ta bara det här med transporten från leverantören i Kristianstad 40 mil bort. Det ungefär 30 meter långa ekipaget hade bara tillstånd att färdas under dagsljus. Och det vet man väl hur mycket och länge det är ljusst vid den här tiden på året. Resan tog 24 timmar med övernattnig.

Sedan måste SJ hålla spåret fritt från tåg under den tid det tar för montörerna att lägga bron på plats. I och för sig är det ingen rusning på linjen mellan Åtvidaberg och Linköping, men ändå så pass att två tåg måste inställas.

Litet tveksamt var det också om man skulle släppa iväg 13.02-an från Åtvidabergs järnvägsstation. Men då återstod bara centimetrar så SJ-kontrollanten gav klartecken till rälsbussen.

Lyftet gav i och för sig upphov till en rätt stor folksamling.

Inte undra på för det krävdes två rejäla mobilkranar för att klara av manövern. Men det var skickligt folk som skötte sparkarna på de jättelika lyftkranarna och mindre än en timme efter ankomsten till Åtvid låg bron på plats. Då kunde också gatukontorets personal andas

Det stora lyftet i Åtvidaberg ägde rum på torsdagen när en 18 ton tung gång- och cykelbro sattes på plats över järnvägen. Plötsligt blev det mycket "närmare" mellan de båda bostadsområdena Garpan och Nygård

ut. För det var den personalen som gjutit betongfundamenten, med i stort sett millimeterpassning.

Hela broprojektet är kostnadsberäknat till 280 000 kronor. Självva bron kostar 160 000.

Nu skall vissa justeringsarbeten till innan bron kan tas i bruk för allmänheten. Asfalteringsjobbet får vänta till nästa vår.

Arbetsingenjör Jörgen Lundemo säger att bron öppnas nästa vecka. Fast antagligen blir det ingen särskild ceremoni med anledning av den saken.

Annars skulle man ju kunna tänka sig att Åtvids avgående och pågående båda kommunalråd kunde klippa band på var sin sida om bron.

CHRISTER BERG

Var resan till Paris en muta?

Kriminalpolisen i Västerås utreder för närvarande en omfattande muthärva med förgreningar till Åtvidaberg.

Det handlar om en byggnadsfirma i Köping, som under åren 1974-77 bjöd ledande tjänstemän i statlig och kommunal förvaltning på olika utlandsresor.

Bl a bjöds en chefstjänsteman i Åtvidabergs kommunförvaltning på en resa till Paris. Det skedde vid samma tidpunkt som byggnadsfirman fick uppdraget att utföra byggledningsarbetet vid den stora ombyggnaden av reningsverket i Åtvid.

Hela härvan avslöjades av länsstyrelsens skatteexperter i Västmanland.

Glöm inte anmäla viltolyckor

Det är inte alltför ovanligt att bilister glömmer, eller "glömmer", att anmäla en inträffad viltolycka. Men det är nu en gång så att här man kört på älg, hjort, rådjur och även hund så är man skyldig att anmäla detta till polisen eller jakträttsinnehavaren i området där olyckan skett.

Men anmälan görs inte alltid. Den som utan vidare ger sig iväg från olycksplatsen gör sig då skyldig till smitning och har rättsliga efterräkningar att vänta.

En sådan här smitningshistoria inträffade här i Åtvidabergstrakten senast på onsdagskvällen. En bilist var på väg från Ukna mot Åtvid. Vid Könsrum sprang det upp ett rådjurskid på vägen och en kollision var oundviklig.

Föraren stannade bilen och gick ut och tittade men såg ingenting annat än blodfläckar på vägen. Så bilisten åkte hem. Först nästa dag gjorde han en anmälan till polisen. Då var det så dags.

Det kan även nämnas att strax efter olyckan i Kvistrum kom en annan bilist. Denne fann rådjurskidet liggande dött på vägen.

Så just i det här fallet behövde djuret uppenbarligen inte lida länge. Men om skadorna först långsamt lett till döden? Det är bl a därför man snarast ska anmäla en viltolycka.

Balkongkrock i Eksätter

När härförleden en bilist krockade med en balkong på bottenvåningen på ett av hyreshusen i Eksättersområdet tog tålamodet slut hos ledningen för Åtvidabergshem. Nu måste det bli ett slut på okynnesåknningen inne i bostadsområdet.

Stiftelsen går i dagarna ut med ett informationsblad till samtliga hyresgäster om bilåkningen. Upphör inte ofoget kommer man att överlåta bevakningsfrågan till ett vaktbolag.

I informationsbladet framhålls vilken tur det var att inget barn uppehöll sig på balkongen när bilen kom farande. Men nästa gång?

Balkongkrocken polisutreds.

Industribyggen om svartbygge: Vi kunde inte vänta längre

— Vi beklagar att byggnationen påbörjades innan byggnadslov formellt beviljats. Eftersom samtliga handlingar för byggnadslov inlämnats i början av juni, borde byggnadslovet varit klart i augusti. Med hänsyn till det hyresavtal vi har med blivande hyresgäst kunde vi inte vänta längre med igångsättning.

Det skriver Assar Holmqvist, VD i det kommunala bolaget Åtvidabergs industribyggen, i ett yttrande till byggnadsnämnden. Orsaken är att Industribyggen utan att invänta byggnadslov gjort en stor ombyggnad av gamla brandstationen mitt emot Stallet för att sedan hyra ut lokalerna till Åtvidabergs Bok och tryck.

För en månad sedan uppmanades Industribyggen att komma in med en förklaring, varför man satt igång arbetet utan att det fanns byggnadslov. Numera är inte bara arbetet igångsatt utan också avslutat och Bok och tryck har flyttat in.

Industribyggens VD menar således att man inte kunde vänta längre på byggnadslovet och fortsätter:

— Ur vår synpunkt är det viktigt att företagen upplever kommunen som företagsvänlig. Viktigt är därvid att även kommunens olika organ medverkar till detta och inte genom olika administrativa åtgärder försvårar detta.

Slutligen hemställer Industribyggen om att man inte skall påföras särskild tilläggsavgift.

Byggnadsnämnden behandlar såväl skrivelse som frågan om byggnadslov vid sitt sammanträde på tisdag.

Åtvidabergshem har fått besked att stort statligt bidrag väntar

Efter ett par års väntan och efter en och annan påstötning i kungliga huvudkommunen har nu de ansvariga inom stiftelsen Åtvidabergshem fått besked. Den kommunala bostadsstiftelsen får sina begärda pengar för att rusta upp den yttre miljön i Eksätters bostadsområde. Det är inga småslantar det handlar om. Eller vad sägs om ett bidrag på 607 000 kr och ett förmånligt statligt lå på 203 000 kr.

Evert Johansson som är styrelseordförande i Åtvidabergshem myste av belåtenhet när han på fredagen kunde berätta om den glada nyheten. För just samma dag hade stiftelsens ledning fått underhandsbesked per telefon. Den skriftliga bekräftelsen är på väg.

— Det är roligt, säger Evert Johansson, att då och då kunna visa upp, inte bara att vi verkligen anstränger oss att sköta stiftelsen, utan också ibland när resultat.

Från Åtvidabergshems sida har man haft sin ansökan inne hos bo-

stadsstyrelsen i ett par, tre år. Då och då har man gjort sig påmind. En gång i så bittra ordalag att tjänstemän på bostadsstyrelsen reagerade tämligen omedelbart.

Sedan dess har man t o m lyckats få en tjänsteman så intresserad av ärendet att han gjort Åtvid den äran med ett besök. Sedan rullade ärendet på i snabb takt. Och nu får alltså Åtvidabergshem maximalt bidrag. På det enkla sätt som myndigheterna räknar innebär det 75 procent på en kostnad som motsvarar antalet lägenheter i området multiplicerat med

3 000 kr.

Således skall Åtvidabergshem satsa 810 000 kr. 607 000 får man i bidrag och resten som förmånligt ställigt lån.

Evert Johansson omtalar att man redan varit i kontakt med en arkitekt Lena Lindholm från Nyköping som tillsammans med representanter för de boende underintern skall jobba fram ett förslag till förbättringar. Redan i vår räknar man med att sätta igång med "saneringen" av den yttre miljön i Eksätter.

CHRISTER BERG

Socialdemokraterna i Åtvid klara med namn till nämnder

Socialdemokraterna i Åtvid har nu slutligen nominerat vilka män och kvinnor som nästa mandatperiod skall representera partiet i nämnder och styrelser i Åtvidaberg. På ett 20-tal platser blir det förändringar.

Som väntat blev det inget förnyat förtroende för kyrkoherde Arne Nilsson i sociala centralnämnden. Han har förargat partiet för mycket i det numera välbekanta Wide Hellmanbråket på socialkontoret.

I sociala centralnämnden finns inte heller Berth Törngren med längre. Det var han som hamnade i en penibel situation då han tog parti för den ursprungliga partilinjens i Åtvid mot sina egna i Falerum när det gällde frågan om var servicebostäderna för äldre skulle ligga i Falerum.

□ KULTURNÄMNDEN

Stora förändringar blir det också i kulturnämnden där varken ordföranden Keijo Niemenmaa, vice ordföranden Bruno Thornberg eller ledamoten Ellen Jansson finns kvar. De ersätts med helt nya Lennart Hjort och Sven Sjöo och förre suppleanten Bengt Samuelsson.

Genom att Göte Edlund vid årsskiftet tillträder posten som kommunalråd blir platsen som ordförande i kommunfullmäktige ledig. Där kommer socialdemokraterna att föra fram nuvarande vice ordföranden rektor Olof Sandqvist. Och som vice skall utses avgångne kommunalrådet Carl-Eric Ahlström.

□ EVERT FÖRS FRAM

Ytterligare en viktig förändring är att Evert Johansson blir vice ordförande i kommunstyrelsen. Därmed markeras än mer dennes starka position i den åtvidabergska kommunalpolitiken. Befordringen kan ses som ett tecken på vem som kommer ifråga på den ännu långt ifrån beslutade posten som andra kommunalråd i Åtvid.

Den socialdemokratiska listan över ordinarie ledamöter har för vissa nämnder, styrelser, råd osv följande utseende:

Kommunfullmäktiges presidium: Olof Sandqvist ordförande, Carl-Eric Ahlström vice ordförande.

□ KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen: Göte Edlund ordförande, Evert Johansson vice ordförande, Arne Johansson, Berth Törngren, Lennart Fogelqvist och Carl-Eric Ahlström.

Centrala byggnadskommittén: Lennart Ek ordförande, Arne Johansson vice ordförande och Einar Jonsson.

Byggnadsnämnden: Evert Johansson ordförande, Lennart Fogelqvist vice ordförande, Lennart Karlsson och Östen Mild.

Fritidsnämnden: Lennart Linnerstedt ordförande, Bill Hallberg vice ordförande, Vivan Dahlgren, Arne Lundqvist och Allan Bengtsson.

Valberedningen: Bror Nilsson ordförande, Hans Andersson vice ordförande, Britt-Louise Karlzon, Berth Törngren och Ulla Dahlberg.

Lönenämnden: Carl-Eric Ahlström ordförande, Agne Fasth vice ordförande, Göte Edlund och Hans Hammarlund.

□ UNDANTAGET

Trafiksäkerhetsnämnden: Lennart Fogelqvist vice ordförande, Gösta Brindmark och Sven-Tore Svensson (den enda nämnd där s släpper en ordf- eller v ordf-post, här till Knut Tingebj).

Valnämnden: Lennart Karlsson ordförande, Stig Strömberg vice ordförande och Stig Johansson.

Civilförsvarnämnden: Roland Karlsson ordförande, Bernt Skogh vice ordförande och Britt-Louise Karlzon.

Brandstyrelsen: Bror Nilsson ordförande, Nils Eriksson vice ordförande, Arne Hanström och Roland Karlsson.

Stiftelsen Åtvidabergshem: Evert Johansson ordförande, Agne Fasth vice ordförande och Hans Hammarlund.

Pensionärsrådet: Göran Pettersson, Berth Törngren och Gösta Grip.

Händikapprådet: Gösta Brindmark och Stig Strömberg.

Arvodskommittén: Hans Andersson, Göte Edlund, Evert Johansson och Birgit Johansson.

CHRISTER BERG

□ SKOLSTYRELSEN

Skolstyrelsen: Roland Johansson ordförande, Stefan Hermanson vice ordförande, Arne Forss, Karl-Erik Björk, Wide Hellman och Tommy Gustavsson.

Kulturnämnden: Lennart Hjort ordförande, Sven Sjöo vice ordförande, Egon Axelsson och Bengt Samuelsson.

Sociala centralnämnden: Göran Pettersson ordförande, Gösta Brindmark vice ordförande, Stig Strömberg, Sture Andersson, Gunnar Andersson och Anita Kindén.

Hälsövrådsnämnden: Lars Nestor ordförande, Göte Karlsson vice ordförande, Roland Andersson och Bernt Skogh.

ÅTVIDABERG

Rekord i Närstad — som vanligt

ibland är det riktigt trevligt att vara tjugit. Som i det här fallet med Närstadsrotens syförening. Varje år i november anordnar de flitiga damerna i syföreningen en liten auktion i Närstads skola i Mormorsgruvan. Varje gång slår man det ett år gamla försäljningsrekordet, oftast med bred marginal.

I fredags var det dags igen. Märta Johansson och alla de andra sjutton medlemmarna i föreningen hade som vanligt lyckats få ihop en försvarlig mängd med hembakat, hemsyltat, hemsaftat, hemstatat och handarbeten av alla de slag. När man så småningom på lördagen räknat ihop resultatet av försäljning, auktion, lotterier osv visade det sig att årets summa blev 11 418 kr, nästan 2 000 kr mer än förra året.

En bidragande orsak till det fina resultatet var förstås det där bordet i gullregn som Folke Axelsson snickrat ihop. Det gick bort för 1 010 kr. De hemstade ostarna är numera uppe i 200 kr.

Auktionen leddes av Gösta Hall och kyrkoherde Arne Nilsson höll en kort inledning.

För den som inte redan kände till det kan berättas att den 44-åriga syföreningen vid sitt årsmöte i början av nästa år precis som vanligt kommer att besluta om att skänka bort i stort sett hela nettot till Lutherhjälpen, Svenska kyrkans mission osv.

Vem ska förhandla med Åtvidabergshem?

Som bekant har ledamöterna i hyresgästföreningens kontaktkommittéer i Eksätter och Åsen i Åtvidaberg sagt upp bekantskapen med hyresgästföreningen. På måndag är det meningen att man skall försöka bilda en helt fristående lokal hyresgästorganisation.

Isto Kujansuu, som är en av de drivande krafterna i den här aktionen, har i uttalanden gjort gällande att den nya organisationen, om den blir större än hyresgästföreningen i de olika bostadsområdena, kommer att få förhandlingsrätt.

Nu är det inte alldeles säkert att det blir så. I varje fall inte vad gäller nästa års hyresförhandlingar.

Orsaken är enkel. Hyresgästföreningen och Åtvidabergshem har nämligen tecknat avtal om ny förhandlingsordning 1980. Det skedde dagen innan kontaktkommittéerna beslutade om sin utbrytning. Samtidigt undertecknade parterna ett avtal om ökat boendeinflytande.

Avtalet om förhandlingsordning är bindande. Det enda en tredje part kan göra är att vända sig till hyresnämnden och begära att avtalet rivs upp. Men att så sker är inte vanligt. Då måste det enligt hyresnämnden föreligga "särskilda skäl".

Cykeltjuv fast. Också i det lilla Åtvidaberg stjäls det varje år ett stort antal cyklar och även här är det sällsynt att en cykeltjuv åker fast. Fast nu har det hänt. Det var på fredagskvällen som två grabbar kom utkörande från Alundaplan mitt framför en pollsbil. Båda pojkarna färdades på samma cykel och utan lyse. När polisen ville tala med dem sprang de så mycket de orkade åt var sitt håll. Den ene kunde dock haffas av lagens långa arm. Märkligt nog kände cykeltjuven inte till vem det kunde vara som åkt med på cykeln.

Kommunalekonomer möttes i Åtvid. Södermanlands-Östergötlands krets av föreningen Sveriges kommunalekonomer har varit samlade till kretsårsmöte i Åtvidaberg. Till ny styrelse valdes drätseldirektör Mats Nilsson, Linköping, ordförande, kanslichef Sixten Nilsson, Vadstena, sekreterare, och planeringschef Eje Karlsson, Linköping, kassör. Avdelningschef Eje Sjöo, Norrköping, och expeditionschef Sigurd Germundsjö, Linköping, utsågs till revisorer. Det dagslånga programmet inleddes med att f d kommunaldirektör Alrik Agerbo under rubriken Från koppar till trä och järn presenterade utvecklingen i Åtvidaberg från Erik av Pommerns privilegiebrev 1413 över kopparhanteringen, och Elov Ericssons ankomst och fram till Facits storhetstid. Direktör Bo Sternbrink talade över ämnet Facits väg ur strukturkrisen. Det blivande kommunalrådet i Åtvidaberg, Göte Edlund, berättade om kommunens ansträngningar att klara sysselsättningen i Åtvid under 70-talet. Direktör Karl-Ivan Ulvenäs på Utvecklingsfonden i Östergötlands län redovisade hur fonden arbetar. Åtvidabergs näringslivsintendent Jan Nordenström gav en inblick i den sk södra länsdelmodellen, efter vilken man arbetar i Åtvid. Dagen avslutades med ett besök på Facit.

Facit belönade 38 veteraner

De hyllade veteranerna med direktör Göran Arvidsson sittande i mitten

På fredagen ställde Facit till med stor fest på Bruksmässen när man skulle hylla en ny samling veteraner. Där, här gången hade platschefen Göran Arvidsson att belöna 38 veteraner, dvs anställda med minst 25 år inom företaget.

Sammanlagt handlar det om nära tusen år. Veteranerna var Rolf Almborg, Arne Andersson, Jonny Andersson, Lars Andersson, Rut Bergsén, Curt Davidsson, Greta Englund, Göte Eriksson, Karl Esping, Anna-Maria Franzén,

Gunnar Friström, Ake Gustavsson, Dan Göransson, Lennart Herge, Arne Holmgren, Signe Hultman, Arne Jansson, Ingvar Johansson, Yngve Johansson, Bertil Johnsson, Osten Jonsson, Arne Kambrink, Gert Candemo,

Arne Karlsson, Jan Karlsson, Sören Karlsson, Birger Larsson, Folke Larsson, Holger Larsson, Lars Larsson, Anna-Stina Meijer, Göran Modigh, Jan-Eric Nilsson, Bengt Nylund, Hans Pettersson, Bo Skoogh, Ingvar Svensson och Siv Toivonen.

19
12

Första kommunalrådet i Åtvid avtackades — men kommer igen

— En har gjort så gott en kunnat!

Det sade Åtvidabergs första kommunalråd Carl-Eric Ahlström när han i samband med årets sista kommunstyrelsesammanträde på måndagen vederbörligen avtackades. På egen begäran lämnar Carl-Eric Ahlström heltidsjobbet som kommunalråd från årsskiftet. Efterträdaren Göte Edlund har fått tre månader på sig att sätta sig in i arbetet.

Det var också Göte Edlund som förde kommunstyrelsens talan vid avtackningen.

— Det är en allmän uppfattning att ett kommunalråd är en hårdhudad person, sade Göte Edlund. Men alla vi som jobbat med Carl-Eric Ahlström vet att under den skenbara hårdheten finns ett gott hjärta och en god portion humor.

Därpå överlämnades en tavla av Norrköpingskonstnären Birger Strååt till kommunalrådet från kommunstyrelsens ledamöter och från tjänstemännen.

Carl-Eric Ahlström är en av de socialdemokratiska tungviktarna i Åtvidaberg. Han har suttit med i kommun(al)fullmäktige sedan 1951, varit ledamot av hälsovårdsnämnden 1951—59, varit barnavårdsnämndens ordförande 1958—63 och suttit i lönenämnden sedan 1958 varav de senaste nio åren som ordförande. För att bara nämna en del av alla uppdrag i nämnder, styrelser m m.

1954 valdes han in i dåvarande kommunalnämnden, sedermera kommunstyrelsen. Han har varit kommunstyrelsens ordförande sedan 1964. 1970 blev han kommunalråd på halvtid och 1972 på heltid. Beslutet att utöka tjänsten till heltid baserades på problemen kring Facitkrisen och behovet av resurser på lokaliseringssidan.

Åtvids första kommunalråd går nu i pension och enligt ett beslut i kommunfullmäktige i somras be-

Avgående kommunalrådet Carl-Eric Ahlström t v ledde i måndags sitt sista kommunstyrelsesammanträde i Åtvid, varefter efterträdaren Göte Edlund höll avtackningstal och överlämnade kommunstyrelsens och tjänstemännens gåva

talar kommunen mellanskillnaden till full pension under de kommande två åren.

Den 9 januari samlas kommunstyrelsen nästa gång. Då med delvis ny besättning beroende på att vi går in i en ny mandatperiod. Åtvids nya kommunalråd Göte Edlund får då nöjet att bland ledamöterna i den nya kommunstyrel-

sen hälsa också sin företrädare välkommen.

För Carl-Eric Ahlström lämnar inte politiken bara för att han slutar som kommunalråd. Nej, han sitter kvar i kommunstyrelsen och får dessutom bli a värdighet som vice ordförande i kommunfullmäktige.

CHRISTER BERG

Kulturstipendiet. På onsdag kommer kulturnämnden i Åtvid att utse årets kulturstipendiat. I år har man fem kandidater att välja mellan. Stipendiet är på 3 000 kr eller konstföremål för motsvarande värde. Sökande är Ragnar Andersson, Ingemar Ericsson, Anna Sparre, Anna Söderbäck och Åtvidabergs musikår.

Björåsäters pensionärsförening av PRO höll på lördagen ett välbesökt möte i Folkets hus. Byggnadsnämndens ordförande Evert Johansson var närvarande och även fastighetschefen i Åtvidaberg. De redogjorde för en tilltänkt nybyggnad av pensionärsbostäder i Björåsäter med ledning av kartor och ritningar och besvarade frågor om hyreskostnader och dylikt. Efter kaffe och lotterier följde allsång och musik med Erland Strömberg vid dragspelet.

LO-fest. Med omkring 200 deltagare, representerande praktiskt taget alla de anslutna fackorganisationerna, har LO-sektionen i Åtvidaberg anordnat sin traditionella kamratfest i Folkets hus. Sedan man bänkat sig kring matborden hälsade sektionsordföranden Bernt Liljegren välkommen. Thure Aronsson från Arbisteatern i Norrköping med pianist bidrog till den goda stämningen med sång och spex. Därefter tog Bengts trio över och spelade till dansen.

Gårdserums kyrkliga missionsförening hade försäljning i församlingshemmet på fredagen. Sammanräknat med lotterier och servering blev resultatet 8 530 kr och det var betydligt mera än föregående år. Lars Johansson, Gammalskeda, trogen auktionist i Gårdserum, fick upp priserna och en hel del som gick under klubban betalades mycket bra. En mindre duk med Hardangerbroderi kostade köparen 225 kr. Hemstickade vantar är eftersökta och betalades bra, liksom hembakade limpor, för att nämna något. Under kvällen förekom också lotteriförsäljning och servering av kaffe och ostkaka. Kyrkoherde Claes Görän Rosén inledde med en andaktsstund och avslutade.

"Utbrytarna" i Åtvid:

Bara genom att finnas till utövar vi press på hyrorna

Kärntruppen bland hyresgästerna i Eksäter och Åsen som nu startat en fristående hyresgästförening i Åtvidaberg. Fr v Erland Svensson, Ivan Nähdin, Eva Andersson och Isto Kujansuu

— Bara genom att finnas till utövar vi en press på förhandlingar om hyror och boendemiljö. Och ingen har något att förlora på att bli medlem i vår fristående förening. Men målsättningen är förstås att vi ska bli fler än hyresgästföreningens avdelning i Åtvid.

Genom en helt annan demokratisk uppbyggnad kommer här inga avtal om hyror att slutas i framtiden utan att varje medlem har fått information och möjlighet att säga sin mening.

Det sade Isto Kujansuu när utbrytarna från hyresgästföreningen i Åtvidaberg på måndagen samlade till informationsmöte i

Alléskolans aula. Ett 70-tal hyresgäster inom stiftelsen Åtvidabergshem mötte upp till informationen.

Den nya föreningen har tagit namnet Åtvidabergs fristående hyresgästförening. En hel rad personer har utsetts till interimstyrelsen: Ivan Nähdin, ordförande, Isto Kujansuu, sekreterare, Hugo Bergström, kassör, Eva Andersson, Nils-Åke Andersson, Hans Fallman, Erland Svensson, Claes Matteus, Tage Rehn och Torsten Gustavsson.

Man ska nu närmast sätta igång med medlemsvärvning i bostadsområdena, göra upp verksamhetsplan, utse kontaktmän, börja bygga upp fonder för förhandlingar och juridiska konflikter.

Mycket sades på mötet om "demokratiska" former inom hyresgästföreningen, om toppstyrning, om värt pengarna tar vägen osv. Vidare har man tryckt upp lappar med ansökan om medlemskap i den nya föreningen och uppsägning av medlemskapet i den gamla.

Isto Kujansuu berättade att medan hyresgästföreningen ska höja avgiften till 23 kr i månaden kommer den nya föreningen i Åtvid att klara sig med 10 kr. Men så har vi inte heller tänkt göra några resor till Bangkok utan hålla oss i Åtvid, sade han.

Efter en frågestund uppmanade Ivan Nähdin alla att hjälpa till att få föreningen stark och slagkraftig.

20
11

Skolledare i Åtvid:

Hur ska politikerna lösa lokalbehovet för skolan?

Gymnasieskolans rektor Tore Ripstrand och den kommunale musikledaren Olle Kvarforth har synpunkter på hur man bäst borde lösa gymnasieskolans och musikskolans lokalproblem. Nu håller man till i den utdömda Kammarboskolan

Hur tänker sig egentligen de styrande skolpolitikerna att lokalproblemen för gymnasieskolan och musikskolan i Åtvidaberg ska lösas? Håller man på att dribbla bort gamla beslut? Utnyttjas musikskolans lokalbehov som ett slagträ i resonemangen om ett nytt Folkets hus i Åtvid?

Tore Ripstrand, rektor för gymnasieskolan i Åtvidaberg, och Olle Kvarforth, kommunal musikledare i Åtvid, hade inte svårt att hålla sig för skratt när de på måndagen vid en pressinformation gav sin syn på lokalfrågorna.

I dag håller såväl gymnasieskolans båda kurser som musikskolan med flera hundra elever till i den utdömda Kammarboskolan vid Klockarängen i Åtvid. Byggnaden är i mycket dåligt skick och något underhåll i egentlig mening förekommer inte där.

□ Tillbyggnad

För fem år sedan fattades ett kommunalt beslut att den dag som högstadiet vid Alléskolan har färre än 20 klasser så flyttar man över gymnaskolan dit. Sedermera har Alléskolan fått ett annex med bl a fem klassrum. Tillbyggnaden var nödvändig för att klara av den kortare period med stora årskullar i Åtvid som sträcker sig ett par år in på 80-talet.

I bakgrunden finns också en utredning om lokaltillgång och lokalbehov för skolorna i Åtvid. Vidare pågår en utredning om att eventuellt förlägga ett gymnasium i Åtvidaberg och med hela södra länsdelen som upptagningsområde.

Nu menar Tore Ripstrand och Olle Kvarforth att lokalutredningen är full med brister. Bl a har man synpunkter på prognosmaterialet där antalet klasser på högstadiet för 1987 varierar mellan 19 och 25.

— Man har en känsla av att beslutet att gymnasieskolan i sin nuvarande form ska flyttas till Alléskolan håller på att luckras upp,

säger Tore Ripstrand. Ändå är det det enda realistiska alternativet.

□ Räcker för båda

Tore Ripstrand menar att Alléskolans annex väl räcker till för både gymnasieskolan och musikskolan. Eftersom musikundervisning till stor del pågår under icke ordinarie skoltid kan också andra lokaler i Alléskolan utnyttjas för ensemblespel osv.

I skolkontorets lokalutredning anges gamla eller nya Folkets hus som två av fyra alternativ för musikskolans placering. Det är fel att använda musikskolan som ett slagträ i debatten om ett nytt Folkets hus i Åtvid, säger Olle Kvarforth och Tore Ripstrand.

□ I Gropen

Om det nu skulle vara så att Åtvidaberg verkligen blir platsen för ett gymnasium i den södra länsdelen så måste man bygga en skola för det. I det läget, menar Tore Ripstrand, är det enda vettiga att bygga skolan i Gropen och i samband med det bygget också rita in den stora samlingslokal som det uppenbarligen finns stort behov av i Åtvidaberg.

Olle Kvarforth har för sin del ett femte alternativ vad gäller placeringen av musikskolan: Villan. Men där finns förstås en del ekonomiska, brandtekniska, ljudisolerings- och andra problem.

□ Inga beslut än

Skolchef Lennart Fall säger i en kommentar att skolkontorets lokalutredning bara är en faktsamling som ska ligga till grund för kommande beslut. Just nu är det skolplaneringskommittén som har ärendet.

CHRISTER BERG

Bokutlåningen. Under oktober månad utlånades sammanlagt 6 189 böcker på biblioteken i Åtvidaberg. Det är en minskning med närmare 1 400 jämfört med samma månad förra året. Siffrorna för de olika biblioteken var (med 1978 års oktobersiffror inom parentes): Åtvidaberg 4 228 (4 877), Björsäter 305 (595), Falerum 460 (682) och Gropen 1 196 (1 378).

Frontalkrock i Åtvidaberg

Det blev bara skrot kvar av två personbilar efter en frontalkrock på tisdagskvällen på den sk Örsättersrakan utanför Åtvidaberg.

Polisen betraktar det som förvånansvärt att förarna, som färdades ensamma i sina fordon, klarade sig från kollisionen så pass lindrigt som nu skedde. Båda, i 20-25-årsåldern och hemmahörande i Åtvidaberg och Solna, fördes i ambulans till regionsjukhuset i Linköping för omplåstring. En av männen undersöktes också för eventuella skullskador.

Orsaken till olyckan är inte klarlagd, men en av förarna uppgav för ett vittne att hans fordon inte gick att styra.

DHR:s Åtvidabergsavdelning anordnade på lördagen sin höstfest i hembygdsgården. I år hade festen karaktären av vis- och brasafton och den hade lockat ett 60-tal medlemmar och andra intresserade. Spelmanslaget Tvärdraget, Nisse Ross trio, Harry och Svea Palmqvist och flera soloartister på bl a nyckelharpa såg till att det var liv i luckan under fyra timmar. Förutom all musikalisk underhållning bjöds också på uppläsning av olika Frödingedikter. För den delen svarade Gunnar Rohlén.

Som synes på bilden är 1700-talskvarnen i Forsaström någon mil öster om Åtvidaberg i allt annat än önskvärt skick. Kulturvårdande på lokal- och länsnivå vill ha kvar kvarnen. Ägaren Forsaströms kraftaktiebolag vill riva den. Om inte någon åtar sig underhållskostanderna. Eller om kommunen köper byggnaden för 1 krona

Kvarnen i Forsaström bjuds ut för 1 krona

Den här förfallna byggnaden är kvarnen i Forsaström någon mil öster om Åtvidaberg. Kvarnen är märklig så tillvida att den är byggd redan på 1700-talet och en av de få i länet som är byggd i sten. Verksamheten vid kvarnen lades ner för ca 30 år sedan. Ägaren, Forsaströms kraftaktiebolag vill riva huset.

De kulturvårdande myndigheterna vill ha det kvar. Men efter-

som ingen tycks ha pengar nog att kosta på kvarnen en hygglig upprustning vänder man sig till Åtvidabergs kommun.

På Forskraft anser man sig inte kunna förhålla ärendet ännu en vinter. Man vill därför ha besked om Åtvidabergs kommun är beredd att anslå pengar till byggnadens upprustning (50 000 kr nämns i handlingarna). Alternativet erbjuder Forskraft kommunen att köpa kvarnen för en symbolisk köpeskilling av 1 krona.

I annat fall rivs kvarnen omedelbart.

I den här frågan har tidigare så-

väl länsstyrelsen som länsantikvarien, kulturnämnden i Åtvidaberg och Åtvids hembygdsförening uttalat att den gamla kvarnen har sådant värde att den bör bevaras.

Vad som hittills gjorts är att Forskraft lagt några presenningar över taknocken. Man har också uppskjutit rivningen i avvaktan på besked.

På måndag i nästa vecka tar kommunstyrelsen i Åtvid upp ärendet för behandling. Återstår att se om man tycker kvarnen är värd en krona.

CHRISTER BERG

Idrottsplatserna kostar 1,4 milj

Ungefär 1,4 milj kr beräknas Åtvidabergs kommun satsa nästa år på sina olika idrottsplatser. Nästan hela summan går till Koppavallen och Edbergafältet.

Fritidsnämnden säger i sin mål-sättning att man skall hålla anläggningarna i sådant skick att elitfotboll kan bedrivas på Koppavallen. Vidare skall skolan ha möjlighet till allsidig fritidsverksamhet och fridrott och tennis skall ges goda förhållanden. Under vintern skall ett tillräckligt antal isbanor finnas uppspolade för skola och föreningar.

Driften av idrottsplatserna beräknas kosta drygt 1 milj kr. Här ingår skötseln av Koppavallens tre planer, Kanonvallen med korplanerna, Örsättersplanen, alla kvartersplaner, tennisbanorna vid Koppavallen, Edbergafältet, Gamla gymnastiken, lokalerna på Koppavallen och en del omklädnadsvagnar och bodar.

På kapitalsidan satsas nästa år enligt budgetförslaget 325 000 kr. 275 000 kr skall användas för omläggning av Koppavallens B-plan. Vidare skall man köpa en omklädnadsvagn för 40 000 kr och en kvartersplan i Björsäter ska få belysning för 10 000 kr.

För att ytterområdena skall få isbanor ges föreningar i Björsäter, Grebo, Falerm och Kvarnvik drygt 1 000 kr var för skötseln av dessa isbanor.

ÅFF:s fotbollsskola har avslutats

Omkring 120 personer trängdes och trivedes i Timmergården i Eksätter när man på lördagen hade avslutning på årets fotbollsskola i ÅFF. I skolan har omkring 40 ungdomar i åldern 7-10 år deltagit och som ledare har Tarmo Elken, Mikael Kanth och Magnus Knutsson arbetat.

Alla ungdomarna fick diplom och priser. Dessutom utdelades årets kamratpris till Björn Petersson. Träningspris till dem som varit med vid samtliga 29 träningsstillfällen delades ut till Joakim Hanström, Staffan Eriksson och Thomas Elken.

Sture Johansson berättade om fotbollsverksamheten och att i den också ingår en fostrande del. Vidare såg man på Kalle Anka, stoppade i sig bullar och beundrade Tony Andreasson och Stephan Kullberg när de båda trixade med bollar.

Det visade sig också att allsvenskarna var bättre på boll än att gå som Charlie Chaplin. Här fann de sin överman i unge Henrik Rämme som under stort jubel vaggade fram bäst av alla.

Hemvärnsmöten i Björsäter

Sammanlagt ett 50-tal hemvärnsmän, lottör, samariter och andra intresserade mötte upp till hemvärnsmötena i Blidsätters skola. Årsstämma hölls med Björsätters hemvärnsområde och årsmöte med stödföreningen Björsätters hemvärnsförening.

Hemvärnsstämman leddes av hemvärnschef Inge Karlsson som gav en redogörelse över det gångna året. Bl a kunde han konstatera att hemvärnsområdet ökat sitt medlemsantal.

Flera tjänsteårstecken delades ut. Sålunda fick Folke Gustavsson och Elis Wessman utmärkelser för 25 år, Lars Schultz för 10 år och Åke Carlén, Olof Pettersson och Ragnar Karlsson för 5 år.

Vandringspriset Hemvärns-pokalen erövrades i år för alltid av Sven Magnusson. Under de fem åren har han samlat ihop flest poäng av alla på olika former av skjutning, på avståndsbedömning och för sin övningsflit. Förra lot-tacheffen Karen Bredberg avtackades med blommor.

Hemvärnsföreningens årsmöte leddes av ordföranden Göran Dyrssen. Denne tillsammans med de övriga i styrelsen omvaldes. Föreningen har nu 35 medlemmar vilket är en ökning med 6.

Kvällens gäst var chefen för hemvärnets stridsskola i Vål-linge, överstelöjtnant Per Ri-chard. Denne har tidigare varit stabchef på Fo 41.

Han höll ett anförande där han berättade om bakgrunden till och betydelsen av hemvärnet. Om man skall döma av intresset för att vara med i någon frivilligorgani-sation så är det minsann inget fel på försvarsviljan i det här lan-det. Det enda problemet med rekryteringen till hemvärnet och andra organisationer är att hålla aktuella uppgifter i broschyrer och liknande.

Lekplatserna. I kommunen finns 33 lekplatser varav 28 i Åt-vid. Man räknar med att det kostar knappt 3 000 kr att utrusta en lekplats med de gungor, klätter-ställningar, sandlådor osv som lekmiljörådet anser är nödvän-diga. I budgetförslaget för nästa år har man tagit upp 107 300 kr för drift och underhåll av alla lekplat-ser. Vidare skall 10 000 ansås för att köpa in kompletterande ut-rustning.

Sport- och simhallen billigare i år

I statsförslaget för 1980 har fritidsnämnden, efter vederbörliga korrigeringar av kommunstyrelsen, tagit upp drygt 2,4 milj kr för driften av sport- och simhallsanläggningen. Det är faktiskt nästan 100 000 kr mindre än vad som upptagits för 1979. En orsak till detta är förstas resultatet av vissa energibesparande åtgärder.

Förra året besöktes simhallen av 46 000 personer medan antalet besök i sporthallen uppgick till 75 000 kr. Varje besök beräknas "kosta" 9 kr 76 öre.

1980 års upprustning i sport- och simhallen består av inköp av kassarregister till simhallen för 10 000 kr och diverse inventarier till sporthallen för 20 000 kr.

Under året skall man på fritidskontoret se över samtliga taxor. Föreningsfolk och andra kan be-reda sig på en höjning från den 1 september.

Tröjan stannar? Det är fortfarande oklart vad som kommer att hända med Tröjan, dvs Sveriges äldsta banvaksstuga, som ligger bakom lokstallarna i Åtvid. SJ vill bli av med det gamla huset. Genom rivning eller bränning. Järnvägarnas museiförening i Linköping fick stugan 1972, men har inte medel att ta hand om den. Museiföreningen Risten-Lakviks järnväg, som håller till halvannan mil norr om Åtvid, har förklarat sig villig att ta hand om Tröjan. Antingen genom att ha den kvar på sin nuvarande plats eller också genom att flytta på huset upp till Lakvik. Länsantikvarien har meddelat att det bästa vore om huset kunde bevaras på ursprunglig plats och i andra hand att det får stå kvar inom kommunen. Risten-Lakvik har begärt hjälp av kulturnämnden, som behandlar ärendet på onsdag. I sina forskning har medlemmarna i museijärnvägen fått fram fakta som tyder på att byggnaden inte bara är den äldsta banvaksstugan utan också tjänstgjort som det första stationshuset i Åtvidaberg.

Grebotipset. I söndags anordnades den sista omgången av höstens tips- och bingo-promenader i Grebo. 125 personer deltog varav 72 i själva tipstävlingen. Vidare såldes 316 bingobrickor. Elva rätt nådde Olle Bjurström, Susanne Forslo och Christina Samuelsson. Av tiopöngarna var det Gunilla Bjurström som gissade bäst på antalet spikar i påsen. Sammanlagt i de sju omgångarna har ungefär 1 100 starter gjorts. Det motsvarar faktiskt antalet invånare i församlingen. Dessa har avverkat ca 275 mil. Arrangerande Grebo skid- och motionsklubb håller som bäst på att kontrollera alla tipslappar för att så småningom utse en totalsegrare.

Rättelse om kultur. I gårdagens tidning kallade vi alla fem kandidaterna till årets kulturstipendium i Åtvid för "sökande". Som någon mycket indignerat påpekat för oss är det inte helt korrekt, eftersom det är föreningar eller enskilda som föreslagit Anna Sparre, Ingemar Ericsson, Ragnar Andersson och Åtvidabergs musikkår.

820 000 kr i stöd till föreningarna

I fritidsnämndens föreningsregister finns omkring 115 föreningar registrerade. Man beräknar att varje förening i genomsnitt har 150 medlemmar, vilket gör över 17 000 föreningsanslutna. Man skulle kunna säga att tre av fyra åtvidabergare är med i mer än en förening.

I år utbetalar fritidsnämnden 663 600 kr i stöd och service till föreningarna i Åtvidaberg. Nästa år blir summan, enligt budgetförslaget, 819 100 kr.

Här höjs t ex bidraget till föreningar med egna idrottsplatser med 25 procent till 96 000 kr. Vidare höjs instruktörsbidraget med 1 kr per aktivitet. Aktivitetsbidragen väntas utgå med sammanlagt 281 000 kr.

Slutligen har vi bidraget till större investeringar som föreningarna får söka särskilt. Här hade fritidsnämnden gjort upp en lista där man prioriterat angelägenhetsgraden hos de önskemål föreningarna kommit in med. Sammanlagt skulle nära 208 000 kr behövs. Kommunstyrelsen putrade bort 82 300.

Det betyder att följande föreningar nästa år får följande anslag: Grebo IK 80 000 för anläggande av ny fotbollsplan, Björsåters SK 17 400 kr för iordningsställande av toaletter på Sätervallen, Friluftsförbundet 20 000 kr för breddning av skidbacken och Grebo SoMK 8 110 kr för utökning av elljusspåret.

Folkets hus. Till ny föreståndare för Folkets hus i Åtvidaberg har utsetts Johnny Lönn. Denne är 35 år, åtvidabergare och fram till nu anställd på ÅSSA. Han tillträder sin tjänst den 1 december. Därmed har föreningen Åtvidabergs folkpark, som förvaltar Folkets hus, löst en nära ett år gammal anställningsfråga.

Utdelning ur socialfonder

Sociala centralnämnden har nu beslutat om utdelning av pengar ur de fonder som man är satt att förvalta. Sammanlagt delar nämnden ut 5 670 kr ur tolv fonder till ett 60-tal personer.

Följande fonder och belopp beslutades: Bruksfolkets pensionskassafond, 1 800 kr fördelas mellan 18 personer; Banérska fonden, 150 kr delas av två i Björsäter.

Mellnska fonden, 290 kr delas av tre i Grebo; Admöncka/Flinkska fonden, 490 kr delas av fem i Grebo; syskonen Jonsson fond, 750 kr delas av sju i Grebo; Sigrid Bielkes fond, 120 kr till en i Grebo; Anna Bielkes fond, 500 kr delas av tre i Grebo. Cardons fond, 450 kr delas av tre i Yxnerum; Buren-skölds fond, 690 kr delas av fem i Yxnerum.

Fröken Sjömans fond, 50 kr till pensionärerna på Hannåsgården. Karin Eriksdotters fond, 80 kr till en person i Gärdserum; Jan Petterssons fond, 300 kr delas av sex i Gärdserum.

Folket i Åtvid. Ja, det var ett begrepp bland Östergötlands mera danslystna ungdomar förr i världen. Under de senaste åren har det emellertid varit ganska långt mellan de offentliga dansevenemangen i Folkets hus. En av orsakerna är att lokalerna är för små för att täcka kostnaderna för kända och därmed dyra orkestrar. Men, säger nye föreståndaren på Folkets hus, Johnny Lönn, vi ska ändå göra en satsning på dans. Det är nämligen väldigt dåligt med arrangemang för ungdomen i Åtvid. På fredag är det premiär för ungdomsdans och som orkester har man valt "inheriska" Blue Berrys. Nästa steg i verksamheten är arrangemang av drogfria danser, säger Johnny Lönn.

22/11

Trist i Folkparken också nästa år

I sitt ursprungliga statförslag för 1980 hade fritidsnämnden tagit upp 100 000 kr till en minigolfbana i folkparken. Den bör ge parken liv, skrev man. Men när kommunstyrelsen hörjade granska budgetförslaget, strök man de berädda 100 000 kronorna.

Fritidsnämnden säger i sin målbeskrivning för folkparken att man ska hålla parken i ett sådant skick att danser, föreningsarrangemang m m kan bedrivas där. Men det är ju ingen hemlighet att folkparken, fränsett ett och annat arrangemang, står tom och outnyttjad året om.

Fritidsnämnden anser att kommunen bör satsa på en "levande" folkpark med plats för fler aktiviteter av olika slag. Man föreslog förgäves minigolfbanan. I övrigt avvaktar nämnden en eventuell utredning om parkens fortsatta vara eller inte vara.

Gult kommunalhus. Man har hittills varit tveksam om vilken färg nya kommunalhuset ska få efter om- och tillbyggnaden. Men nu har byggnadsnämnden beslutat godkänna ett gult hus med bruna fönsterband.

Bygglekplatsen till sporthallen

Bygglekplatsen i Eksätter kan komma att flyttas till sport- och simhallens baksida. Det framgår av kommentarerna till förslaget till fritidsnämndens budget för nästa år. Orsaken är att bygglekplatsen varit dåligt frekventerad i år och att fler barn från andra områden skall få tillgång till verksamheten.

Nämndens fritidsverksamhet omfattar förutom bygglekplatsen också simskolor, badresor till Örn och Domarvik, sportlovsveckan, en del folkparksevenemang och kanotverksamhet.

Alltihop har för 1979 kostnadsberäknats till 167 700 kr. I budgetförslaget har man försiktigt ökat på med 5 400 kr.

Dold alkoholism. Kommunförbundet har tagit fram en upplysningsfilm, som heter Dold alkoholism och som man erbjuder kommunerna att köpa eller hyra. Sociala centralnämnden har beslutat fråga skolstyrelsen och polisen i Åtvid om man kan ta hit filmen gemensamt och visa den för personalen. Eventuellt ska man också inbjuda någon som kan kommentera filmen.

Omgivningarna är härliga, men det finns en hel del att göra mellan och omkring hyreshusen i Eksätter. Det menade landskapsarkitekt Lena Lindholm när hon på torsdagen tog sig en titt på Eksätter, där man nu ska satsa över 800 000 kr på den yttre miljön. På bilden syns hon tillsammans med fastighetschef Nils Backeståhl, fastighetsassistent Raul Norberg, Ätvidabergshems ordförande Evert Johansson och fastighetsförvaltare Olle Pilemalm

Statligt bidrag till Ätvid:

Hyresgäster och landskapsarkitekt i samarbete om yttre bostadsmiljö

— Det är väldigt härliga omgivningar kring bostadsområdet. Och husen är fina. Men mellan husen! Man skulle helst vilja ta en grävskopa och göra om alltihop.

Det sade landskapsarkitekt Lena Lindholm från Nyköping när hon på torsdagen för första gången bekantade sig med Eksätters bostadsområde i Ätvidaberg. Lena Lindholm får kanske som hon vill. För det är hon som ska ge impulser och bearbeta andras impulser till en bättre yttre bostadsmiljö i Eksätter.

Just i dagarna har ägaren, den kommunala stiftelsen Ätvidabergshem, fått besked från bo-

stadsstyrelsen om att man får ett stort statligt bidrag just för att förbättra miljön mellan och omkring hyreshusen. Ätvidabergshem får maximibeloppet, vilket på myndigheters förenklade sätt att räkna innebär 75 procent på en kostnad, som motsvarar antalet lägenheter i området multiplicerat med 3 000 kr.

I det här fallet handlar det om 607 000 kr i bidrag. Resten upp till 810 000 kr ordnas i form av ett rätt förmånligt statligt lån.

□ Kritik

Ätvidabergshem har fått en del kritik för att man inte sökt motvarande bidrag till andra hyreshusområden. Stiftelsens styrelseordförande Evert Johansson förklarar att det i Ätvid bara är Eksätter som fyller de krav som bostadsstyrelsen ställt upp. Det gäller bl a många outhyrda lägenheter och stor omsättning av hyresgäster.

Evert Johansson är självfallet mycket glad över att man lyckats övertaga bostadsstyrelsen om det nödvändiga i att satsa på Ätvid. Men så tog det också några år och en del beska brev, där man påminde bostadsstyrelsen om sin existens.

Landskapsarkitekt Lena Lindholm har tidigare jobbat en hel del med just närmiljön i bostadsområden och har t o m varit i Ätvid förut när den sk Radhusdalen byggdes.

□ Fria händer

Lena Lindholm får helt fria händer. Dvs till en skiss över hur man skulle kunna använda området. Hennes närmaste samarbetspartner i arbetet blir dock inte stiftelsen Ätvidabergshem utan hyresgästerna i området.

Det är nämligen ett krav för att bostadsstyrelsen ska betala ut några bidragspengar över huvud taget, detta att hyresgästerna varit med i hela processen. Ett problem i Eksätter är förstås att det just nu på grund av det pågående hyresbråket inte finns någon kontaktkommitté att samarbeta med. Men det ska väl ordna sig med den saken.

□ Omständligt

Lena Lindholm berättade under sitt besök att en lång och tämligen omständlig procedur väntar innan hyresgäster, arkitekt och bostadsstyrelse får fram en slutlig lösning, som alla kan enas om. Eller som bostadsstyrelsen i minsta detalj kan godkänna.

Meningen är att de som bor i Eksätter på ett eller annat sätt ska kunna påverka t o m under det att grävmaskiner och snickare jobbar.

Lena Lindholm själv menar att det kommer att ta bortåt tre år innan hela projektet är slutfört. Så lång tid får det inte ta, säger Evert Johansson. Vi ska nog trycka på och ha det klart inom två år.

CHRISTER BERG

24/11

Ny Åtvidsbro polisbevakas Sten mot tåg

Det är knappt en vecka sedan som den nya gång- och cykelbron över järnvägen mellan Garpen och Nygård kom på plats. Redan har den, indirekt naturligtvis, varit upphov till en del trassel.

Framst är det på SJ man fått nya problem. Det förhåller sig nämligen så att någon eller några, förmodligen ur den yngre generationen, kastat ut stora stenbumlingar från bron och ner på spåret. Inte nog med det. De källrotsstora stenarna har släppts ner medan rälsbuss och tåg passerat.

Lyckligtvis har ingen sten ännu träffat något av tågen. Stenkastningen har polisanmälts av SJ, som begär polisbevakning vid bron. Något måste göras, menar man på SJ i Åtvid. Gångbron vid järnvägsstation går att övervaka av den egna personalen. Men inte Nygårdsbron, där andra insatser måste till.

Polisen i Åtvid har också fått samtal från oroliga föräldrar, som menar att skyddsrackena inte är tillräckligt höga (de är ca 1,20 meter).

Jörgen Lundemo på gatukontoret berättar att några ytterligare åtgärder som skyddsnät eller liknande inte är planerade. Det borde räcka med den höjd som räcken nu har, menar han, om också föräldrar hjälper till och pratar förstånd med de barn som kastar sten på spåret.

23/11

ÅTVIDABERG

Millsimmet. Den tolfte långbaldarveckans vinnare blev Viianne Andersson, Lars Berzelius, Ulla-Britt Carlsson, Ingrid Fridén, Nora Göransson, Gabriella Johannisson, Inga Johansson och Margareta Johansson.

Ingemar Ericsson

Ingemar Ericsson fick Åtvidabergs kulturstipendium

Kulturnämnden i Åtvidaberg beslutade vid sammanträde på onsdagen att utdela 1979 års kulturstipendium till musikdirektör Ingemar Ericsson för dennes förmåga insatser inom musiklivet i Åtvidaberg. Stipendiet är på 3 000 kr och kommer att utdelas i samband med någon av konserterna i december.

Många dispensärenden hos byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden i Åtvid hade på tisdagen flera dispensärenden att ta ställning till. Bl a sökte en i d Borkhultsbo och förvällaren av Borkhults egendom dispens för två enfamiljshus på Borkhult 2:2. Enligt kommunöversikten är det här ett rätt känsligt område, där särskilda krav måste ställas på bebyggelsen så den passar in i miljön.

Byggnadsnämnden ansåg att den föreslagna platsen var olämplig och ställde sig negativ till dispens. I samråd med byggnadsnämndens kansli bör en bättre plats kunna utses.

Däremot är nämnden positiv till dispens för en ung familj, som vill bygga på Stäcke 1:8 på Dalamokullen. Fast nämnden anser läget mindre bra med tanke på närheten till grustakten i Dala.

Byggnadsnämnden säger sig vara negativ till dispens för enfamiljshus på Frängsbo 1:8 vid Himmelstalund. Tidigare har nämnden tillstyrkt dispens medan länsstyrelsen avslagit ansökan. Vidare har byggnadsnämnden på samma plats avslagit ansökan om uppförande av fritidshus. Nu menar man från nämndens sida att det blir ett positivt besked när det

blivit bättre ordning på skrotupplaget.

Nämnden är positiv till dispens beträffande ett enfamiljshus på Örsnäs 1:3 mellan Vin och Ören. Ägaren till Kulla 1:3 i södra Åtvidaberg får för nämndens del stycka av en av begärda två tomter för fritidsändamål. Den andra tomten är för nära Stora Bjärn.

En Hallstahammarbo får nej till dispens för ett fritidshus på Rumma 1:7. Tomten är olämplig för bebyggelse, säger nämnden, som tycker sökanden ska leta ut en bättre plats. Slutligen får en Ringarumsbo negativt besked på ansökan om dispens för avstyckning och byggande av två fritidshus på Viggedala 1:4 i Hannäs. De föreslagna byggnadsplatserna har för utsatt läge i landskapet anser nämnden bl a.

24
/11

Det är alltid gott om folk i biblioteket när skolrådet på Långbrottsskolan har sammanträde. Även om lärarna har mycket att säga så har också eleverna massor av synpunkter och idéer

24/11

Skolrådet skickar i väg ett brev till politikerna

— Kan vi besluta att vi ska skicka det här brevet till skolstyrelsen och byggnadskontoret?

— JAAAA!

— Då blir det så.

Pang! Christina Nilsson, ordförande i skolrådet på Långbrottsskolan i Åtvidaberg, slog klubban i bordet med en smäll. Och var genast klar att börja på nästa ärende. Det handlade om vilka ordningsregler man ska ha i bordtennisrummet.

Men låt oss titta närmare på det här brevet som skolrådet bestämde att de ska skicka till dem som bestämmer i Åtvid. Det handlar om trafik och toaletter.

● Trafikljus

"Vi tycker att det är farligt att cykla från Nygård till skolan och önskar att det ska bli trafikljus i Smyrnakorset."

Det är nämligen så att en del barn har både lång och farlig väg till sin skola. Särskilt besvärligt är det när man på ett ställe först ska korsa den stora genomfarten och strax därpå en järnväg. Nu hoppas skolrådet att det blir trafikljus så fort som möjligt.

● Bättre toaletter

Det här med toaletterna är en annan besvärlig sak. Väggarna går inte ända upp i taket. Det gör att "en del klättrar över och låser låsen så man inte kan komma in och andra klättrar upp och tittar på dem som sitter på toaletten."

— Nu hoppas vi verkligen att skolstyrelsen och byggnadskontoret gör vad de kan med både trafikljus och bättre toaletter, säger man i skolrådet.

Det här med skolråd är förresten en fin sak som man har på Långbrottsskolan. Rådet består av två elever från varje klass, två lärare och en representant för de andra som jobbar på skolan.

Skolrådet har funnits i tre år och under den tiden har man hunnit med mas-

sor av saker, t ex en auktion på gamla saker som inte längre användes i skolan.

Skolrådet har köpt in skoltröjor och själva ritat emblemet. Man har ordnat färger och möbler i en del rum.

● Stolta lärare

Ibland kallar man på en tandläkare, en läkare eller någon från skolbespisingen så att alla får prata igenom olika problem.

Joel Johansson som är lärare på Långbrott är mäkta stolt över skolrådet och eleverna som jobbar där. Han och de andra lärarna har inte nog med beröm att ge dem. Fast ibland kanske vi lärare pratar litet för mycket på mötena, säger han.

— Näddå, säger Christina. Det är nog bara bra att ni vuxna är med.

CHRISTER BERG

Skolrådet har nu skickat ett brev till politikerna i Åtvidaberg med begäran om att toalettväggarna i skolan ska gå ända upp i taket. För nu är det en del som busar här. Låser inifrån och klättrar upp sedan. Eller klättrar upp och tittar på den som är på toaletten

De här tre basar för skolrådet. De heter Kristina Andersson, ordförande Christina Nilsson och Caroline Persson

ÅTVIDABERG

Inte heller kommunen får bygga svart

Nej, det går inte an att bygga utan byggnadslov, även om man skulle vara ett kommunalt bolag eller en kommun. Byggherren har ändå skyldighet att göra sig underkunnig om att byggnadslov verkligen beviljats innan man sätter igång.

Det menar byggnadsnämnden i Åtvidaberg med anledning av att Åtvidabergs industribyggen gjort en grundlig ombyggnad av gamla brandstationen vid Stallet och att kommunen byggt till brandstationen i Björsäter. Ingen hade fått byggnadslov beviljat.

Industribyggen ansåg för sin del att man inte kunde vänta längre på byggnadslovet på grund av ett avtal med sin blivande hyresgäst. Bolaget anförde också att kommunens olika organ inte genom administrativa åtgärder ska försvåra strävandena att ge kommunen en företagsvänlig image.

Vid sitt sammanträde i tisdags beviljade byggnadsnämnden byggnadslov för de båda projekten. Dessutom påfördes Åtvidabergs industribyggen en straffavgift på 2 400 kr och kommunen en straffavgift på 1 200 kr.

Folkparksutredning. Vid fritidsnämndens i Åtvidaberg sammanträde på onsdagen förelåg kostnadsförslag för en utredning om Folkparken och vad det skall göras av den. Nämnden beslöt därvid att göra en sådan utredning för högst 3 500 kr.

Åtvids husmodersförening hade på tisdagen möte på Gødtemplargården dit omkring 35 medlemmar och intresserade samlats. Kvällens gäst var Åtvids nya diakonissa Marie Benjaminsson, som berättade om sitt arbete i Åtvid. Hon visade också bilder från och redogjorde för diakonutbildningen i Ersta. Under mötet beslutades att föreningen ska sälja UNICEF-kort i början av december. Närmast på programmet står därefter en Luciafest i hembygdsgården och en teaterresa till Stockholm efter jul.

Kommunalsråd hos pensionärer. Kommunalsrådet Carl-Eric Ahlström var på torsdagen inbjuden till den träff på fritidsgården som Åtvidabergs pensionärsförening anordnat. Carl-Eric Ahlström gjorde först en tillbakablick till den tid då företaget med stort F och kommunen blomstrade och prognoserna visade på en väldig utveckling. Han berörde också de åtgärder man från kommunens sida satt in för att försöka mildra Facitkrisens verkningar. Kommunalsrådet gav också sin syn på den uppmärksammade historien vid tillsättandet av kommunens första näringslivskonsulent. Sedan Carl-Eric Ahlström även redogjort för utbyggnadsplanerna i Basthagen avslutade han med en information om arbetet med 1980 års budget.

Terrängmästare i Grebo

Grebo skid- och motionsklubb har haft sitt sedvanliga höstmöte, där man pratat om det gångna årets händelser och aktiviteter. Vidare förekom filmföreläsning och stort saftkalas. Men naturligtvis också utdelning av medaljer till de bästa i klubbmästerskapet i terränglöpning.

Priser utdelades till: Herrseniorer, 10 km: 1) Göran Hagberg 40.10; 2) Torbjörn Brännsten 43.57; 3) Olle Bjurström 44.30. Damseniorer, 5 km: 1) Gunilla Bjurström 27.27; 2) Inga-Britt Arpfors 28.01.

Flickor 13-14 år, 2,5 km: 1) Eva-Lena Nilsson 10.47; 2) Marie Wallberg 11.29; 3) Karin Bjurström 12.35. Flickor 11-12, 2,5 km: 1) Susanne Lindqvist 13.04; 2) Monika Johansson 13.14; 3) Annika Andersson 13.20. Flickor 9-10, 2,5 km: 1) Camilla Palmqvist 12.50; 2) Britt Wallberg 13.02. Flickor -8, 1,3 km: 1) Hanna Bjurström 6.49; 2) Sofia Broman 7.18; 3) Jessika Ahlgren 7.48.

Pojkar 11-12 år, 2,5 km: 1) Magnus Larsson 10.50; 2) Hans Görefeldt 11.05; 3) Stefan Andreasson 11.29. Pojkar 9-10, 2,5 km: 1) Johnny Birtner 11.12; 2) Robert Stein 11.34; 3) Fredrik Olander 12.23. Pojkar -8, 1,3 km: 1) Mattias Larsson 6.59; 2) Magnus Andersson 7.45; 3) Mattias Persson 8.23.

Byggnadsminnen på gång i Åtvid

Länsantikvarien Sven El Noréen har beslutat begära att Adelsnäs slott och en grupp byggnader i Falorum ska förklaras som byggnadsminnen.

Om länsantikvarien får sin vilja igenom innebär det att Åtvidaberg därmed får sina första byggnadsminnen. Vidare blir Adelsnäs ett av de yngsta i länet.

Elevlån i Björsäter. Skolchefen Lennart Fall har i skrivelse begärt att biblioteket i Björsäter hålls öppet också under lunchrasten en dag i veckan så skolans elever kan få låna böcker. Kultur-nämnden svarar att man inte kan åta sig mera jobb på grund av vissa organisatoriska skäl. Vidare påpekar man att när frågan om en ombyggnad av skolan i Björsäter behandlades så lämnade man från bibliotekets sida förslag om samarbete med skolan. Men varken skolstyrelsen eller kommunstyrelsen nappade på förslaget.

Sex ton honung biodlarfacit 1979

Trots en inte alltför bra sommar blev det en hygglig skörd och sammanlagt fick man in 5 920 kg honung från de 203 bisamhällen som föreningens medlemmar övervintrat. Det kunde man konstatera då Åtvidabergs biodlarförening höll årsmöte.

Årsmötet leddes av Rune Wrenmark som tillsammans med övriga styrelsemedlemmar i tur att avgå omvaldes. Vidare utsågs David Forsgren till föreståndare för föreningsbigården vid Adelsnäs under 1980. Han får hjälp av Lennart Lundgren och Bertil Andersson.

Föreningsbigården blev ett välkommet tillskott för föreningens verksamhet. Redan nu har man åtta samhällen som övervintrar. En gång i veckan har man haft samling i bigården och den anses vara en av orsakerna till att antalet medlemmar i föreningen under året ökat med 9 till 54.

Efter förhandlingarna utdelades speciella minnestallriker till David Forsgren och Erik Thornberg som tack för deras fina insatser i föreningen.

Av verksamhetsberättelsen framgår att 1979 varit ett fint år med uppbyggnaden av föreningsbigården och det ökade medlemsantalet som russin i kakan.

På minussidan noteras den besvärliga och sena vintern som gjorde att medlemmarna miste många samhällen. Totalt förlorades 41 samhällen vilket är ungefär 20 procent av alla övervintrade samhällen.

Kassan balanserade på 13 700 kr med en behållning på 3 400 kr.

Tröjan bör vara kvar. Kultur-nämnden ställer sig bakom museiföreningens Risten-Lakviks järnväg strävanden att behålla såväl den gamla banvaktsstugan "Tröjan" i Åtvid som järnvägsstationen i Bersbo i kommunen. Som bekant har SJ tidigare skänkt byggnaderna till Järnvägarnas museiförening i Linköping. Men ingenting har hänt sedan byggnaderna skänktes 1972. Kultur-nämnden ska nu vända sig till SJ i Norrköping och SJ:s museum i Gävle med förslag om ändring av beslutet och att SJ överläter husen på Risten-Lakvik. I första hand bör både stationshuset och banvaktsstugan vara kvar på sin ursprungliga plats. I andra hand kan de flyttas till Lakvik.

26
11

Björnsättersparet kvar som mästare

De är svårstoppade som bara den, radioradarparet Axel, tio år, och hans pappa Börje Andersson från Björnsäter. För tredje veckan i rad står de kvar som herrar på täppan i barnradions frågelek Först till tusen.

I lördagssändningens båda omgångar gick Axel och Börje spikrakt till 1 000 utan att missa en enda fråga. Så programmakarna fick fylla ut tiden med ett extranummer av Gunnar Svenssons kvintett.

Marian Larsson i programredaktionen är imponerad. Axel är enormt duktig, säger hon. Frågan är om vi haft någon så duktig tioåring med i det här programmet under de tre år som vi hållit på.

I lördags mötte Björnsättersduon först ett par från Sorsele som hängde med fint i tre omgångar. Sedan fullkomligt krossade man ett par från Åseda i Småland med siffrorna 1 100—300.

Så på torsdag bär det iväg till radiohuset i Stockholm igen. Då ska Axel och hans pappa tampas med Thomas Norén och mamma Gunnel från Visträsk i Norrbotten och med Christina Larsson

och pappa Åke från Töcksfors i Värmland.

På lördag är det dags igen för en ny spännande timme vid radioapparaterna.

ÅTVIDABERG

Va och avfall kostar miljoner

Det kostar några miljoner för Åtvidabergs kommun att sköta sina åligganden vad gäller vatten, avlopp och avfallshanteringen. På driftssidan får man nästa år lägga ut över 7,4 milj kr, vilket är ungefär 700 000 kr mer än vad som finns anslaget i år. För olika investeringar har kommunstyrelsen tillstyrkt 6,9 milj kr i anslag.

Kommunen har hand om fem vattenverk och sex trestegs avloppsreningsverk.

Enligt budgetförslaget för 1980 skall kommunen inte ta ut full kostnadstäckning av abonnenterna. Driften av va-verken betalas nästa år till 68 procent via avgifter. I år beräknas abonnenterna erlägga 75 procent. Avfallshanteringen betalas dock till 100 procent av abonnenterna.

Investeringsprogrammet upptar bl a 880 000 kr till vattentorn i Grebo, 155 000 kr till reningsverk också i Grebo, 3,2 milj för huvudledningar till nästa etapp av Basthagen och 715 000 för omläggning av äldre ledningar i Åtvid och Björnsäter. Däremot ströks önskemålet från gatukontoret om 825 000 kr för att täta dammen vid soptippen i Korshult. Man har nu problem med att ta hand om pressvattnet från tippen. Kommunstyrelsen anser att anslaget får vänta till 1981.

Bara en pott för konst. Kultur-nämnden har begärt att till sitt förfogande få ett visst belopp för inköp av konst. När man tidigare har köpt konst, har man måst gå till kommunfullmäktige med begäran om anslag ur fonden för konstnärlig utsmäckning. Men också i fortsättningen blir det konstköp bara på det gamla viset. Det anser i varje fall kommunstyrelsen, som vid behandlingen av nästa års budget strök kultur-nämndens önskan om 10 000 kr för andamålet.

Samarbete modell kyrka—kommun

Den 30 september kl 18 anordnade NBV och kulturnämnden konsert i Godtemplargården med deltagande av harpisten Gertrud Schneider. Sannolikt första gången man kunnat lyssna till en harpa i Åtvidaberg. Samma dag och samma tid introducerade Åtvids församling en ny form av gudstjänst. Sjung med Kjell, där gudstjänstledare och församling sjöng sig igenom ett häfte sånger.

Den 11 november kl 18 anordnade ABF och kulturnämnden en konsert i Alléskolan med Åtvidabergs allmänna sångkör och Åtvidabergs orkesterförening. Samma dag och samma tid genomförde de yngre i Åtvids församling en synnerligen annorlunda temagudstjänst i Gamla kyrkan med en myckenhet av musik och oväntade inslag.

Den 1 december kl 17 anordnar ABF och kulturnämnden en konsert i sporthallen med Åtvidabergs musikkår och Arne Harges storband. Samma dag, fast en timme senare, anordnar Åtvids församling en konsert i Gamla kyrkan då Åtvids "nya" ungdomskör sjunger in advent.

Vid de tidigare två krockarna är det kyrkan som lockat flest besökare.

Rymmare fast. Polisen i Åtvidaberg grep sent på lördagsnatten en rymling från Lövstaanstalten utanför Vagnhärad. Det var en hyresgäst på Söderleden som vid 1-tiden upptäckte hur några parkeringar smög omkring på en av parkeringsplatserna. Polisen larmades och kunde efter en kort sprängmarsch få fatt på en av ynglingarna. Trots att man senare satte in polishund, klarade sig den andre undan. Till Åtvid hade 17-åringarna tagit sig i en stulen bil.

Inte bara prutningar. Det vore orättvist att berätta bara om de prutningar som kommunstyrelsen i Åtvidaberg gör vid behandlingen av nämndernas och styrelsernas önskemål inför nästa år. Då och då ökar man på också. Det gäller till exempel skolstyrelsen, som här fått 10 000 kr till ett nytt konto. Anslaget skall användas för, som det heter, skrivning av skolhistoria.

Prästgården i Yxnerum, ett par mil från Åtvidaberg, såldes vid en auktion på lördagen i en fullsatt församlingssal. Slutbudet blev 560 000 kr, fast då får man förstås en rätt välskött prästgård och ca 4 500 kvm mark med idylliskt läge

Prästgården i Yxnerum såld Budgivningen tog tre minuter

Det var ont om utrymmet i församlingssalen i Yxnerum på lördagen. Den ungefär 100 år gamla prästgården skulle auktioneras bort. I samlingslokalen i den rätt illa medfarna församlingssalen trängdes 60—70 spekulanter, intresserade och nyfikna i väntan på att auktionsförrättaren, boställsnämndens ordförande Åke Thorén, skulle släppa loss budgivningen.

Men först redogjorde han för en del formaliteter som i vilket skick prästgården befinner sig, tillträdesdag, betalningsvillkor, beslutsgång osv. Sedan Åke Thorén förklarat att man från kyrkans sida ansett 325 000 kr som lämpligt utgångsläge började auktionen.

På mindre än tre minuter var den över. I rask takt hade då spekulanterna tagit 25 000-kronorskliv upp till 525 000 kr. Därefter krävdes en del eftertanke och viskande överläggningar i salongen innan Åke Thorén klubbade slutbudet på 560 000 kr.

□ Vackert belägen

Den sekelgamla prästgården i Yxnerum mellan Åtvidaberg och Söderköping är vackert belägen vid skogskanten på en sydvästslutning några hundra meter från kyrkan. Till prästbostaden hör två flygelbyggnader i trä och en ekonomibyggnad. Tomten beräknas bli uppemot 4 500 kvm.

Inte sedan Sven Malcus slutade 1960 har det bott någon präst i Yxnerums prästgård. Fram till i höstas var bostaden uthyrd till en privatperson. Men när denne flyttade passade det bra att sälja prästgården. Den anses visserligen som ganska välskött men drar ändå större kostnader än vad man rimligen kan få in i hyra.

□ Stort intresse

Intresset för den lediga prästgården i Yxnerum var mycket stort. Boställsvärden Bertil Ristenstrand berättar att telefonen gått varm och att massor av folk från Gävle i norr till Karlskrona i söder, varit och tittat på byggnader och omgivningar.

Det är en rätt invecklad historia att sälja en prästgård med pasto-

rat och stiftsnämnd inblandade. Ta t ex själva försäljningen.

Man kan välja mellan anbuds-förfarande och offentlig auktion. I fallet med Yxnerums prästgård valde man den senare lösningen. Stiftsnämnden utser auktionsförrättare. Denne leder auktionen och när han klubbat slutbudet skall ledamöterna i pastoratskyrkorådet avslå eller tillstyrka budet.

□ Nöjda miner

I det här fallet behövde rådet inte många minuter på sig. Det syntes för övrigt redan på de nöjda minerna när de folkvalda gick in i kammaren för att resonera om saken.

Inte nog med det. Fortfarande återstår ett beslut av stiftsnämnden. Fast i fråga om Yxnerums prästgård är det att betrakta mera som en formalitet.

Den som nu tror att kyrkomannen i Åtvids m fl församlingars pastorat får använda pengarna från försäljningen hur de vill har fel. Nettot går nämligen till den s k prästlönefonden och här finns olika bestämmelser som reglerar användningen av medlen.

Så hur gärna man än ville kosta på församlingssalen i Yxnerum en välbehövlig utrustning så kan man inte det. I varje fall inte för pengarna från försäljningen av prästgården.

□ Att åka hem

S L Theorell åkte hem från auktionen som nybliven ägare till en prästgård. Ledamöterna i pastoratskyrkorådet i Åtvid åkte hem med ett hyggligt tillskott i kyrkokassan. Vi andra fick nöja oss med att ägna en timme åt biltvätt efter en resa i lervälling till Yxnerum.

CHRISTER BERG

Potatiskok åter. Skolmaten kostar 1980 nära 2,7 milj kr i Åtvidaberg. Alla drygt 1 800 eleverna i Åtvid får skolmat. Under läsåret 1978/79 serverades 330 000 portioner. Det blir per portion 7 kr och 37 öre, varav råvaran motsvarar 3 kr. Skolstyrelsen föreslår att varje skola skall ha egen kokning av potatis och grönsaker så snart lokaler för ändamålet iordningställts.

Var ställa en flygel? Kultur nämnden i Åtvidaberg har begärt att få 50 000 kr för att köpa in en bra flygel till kommunen. För fullgod konsertverksamhet är det nödvändigt med en flygel, skriver man och har t o m fått tillstånd av sociala centralnämnden att tills vidare ställa instrumentet i Östergårdens aula. Men det blir flygelöst i Åtvid också i fortsättningen, eftersom ledamöterna i kommunstyrelsen strukit beloppet med motiveringen att det saknas lämplig lokal.

Förlikning på Facit. Träindustriarbetareförbundet och Facit har i förhandlingar enats i frågan om varslen på Facitsågen för ett år sedan. Företaget skall betala 4 000 kr i skadestånd. Från början krävde facket skadestånd på 25 000 kr. Orsaken till oenigheten mellan företag och facket var att Facit i november förra året varslade om avsked för 20 anställda på sågen. Från fackets sida hävdades att företagsledningen inte primärförhandlat enligt MBL. Några avskedanden blev det aldrig. En del omplaceringar till Örsätter och Zätatryckerierna har skett och dessutom har personalstyrkan minskat något genom naturlig avgång.

Lekotek i Åtvid. Nu skall man kunna låna leksaker i Åtvid. Enligt förslaget till 1980 års budget finns det upptaget 26 300 kr för inrättandet av ett s k lekotek i Åtvidaberg. För pengarna skall inköpas leksaker som sedan skall kunna lånas ut till familjedaghemmen. Leksaksdepån kommer att förläggas till "någon centralt belägen barnstuga".

Åtvidssångare till Nalen. Ett 90-tal sångare och musikanter med anhöriga från Smyrnaför samlingen i Åtvidaberg gjorde på söndagen en sängaresa till Stockholm. På förmiddagen gästade man broderförsamlingen i förorten Tungelsta, där åtvidabergarna med pastor Nils-Göran Andersson i spetsen ledde gudstjänsten. Därefter fortsatte man till Nalen, där Erik Edin informerade om den sociala verksamhet som Levi Petrusstiftelsen bedriver. Inför en fullsatt lokal stod sedan pastor, sångare och instrumentallister från Åtvid för ett uppskattat möte.

Hur stort bokanslag? I år fick kulturnämnden i Åtvidaberg 183 000 kr att köpa böcker och andra medier för. I sitt eget budgetförslag för 1980 begärde nämnden en höjning till 306 000 kr. Men det gick inte kommunstyrelsen med på utan prutade genast bort 26 000 kr. Dessutom påpekar kommunstyrelsen att 100 000 kr får användas bara om kulturnämnden erhåller lika stort belopp i statsbidrag. Om kulturnämnden får statsbidrag, handlar man alltså böcker och andra media för 380 000 kr, i annat fall för 180 000 kr. Detta kallar kommunstyrelsen för en ökning av anslaget.

Kyrkliga arvoden. Pastoratskyrkorådet har för sin del beslutat föreslå följande ordförandearvoden och sammanträdesersättningar från och med årsskiftet: den kyrkliga samfällighetens kyrkofullmäktige 800 kr, kyrkonämnden 3 000 kr, kyrkofullmäktige i Åtvid 600 kr, kyrkofullmäktige i Grebo och Björsäter 500 kr vardera, kyrkostämman i Värna och Yxnerum 200 kr var. Enligt ett kommittéförslag skulle ordförandena i de olika kyrkoråden få mellan 600 och 1 800 kr i arvode. Pastoratskyrkorådet vill dock höja det arvodet eftersom ytterligare arbetsuppgifter kommer att läggas på innehavarna. Boställsvärdarna föreslås få 1 000 kr i årsarvode. Vidare föreslås att sammanträdesersättningen dagtid utgår enligt den borgerliga kommunens regler, dvs 90 kr för första timmen och 23 kr för varje påbörjad halvtimme. Kyrkorådets sammanträden förutsätts förläggas till kvällar och ersättningen bör då bli 50 kr för första timmen och 15 kr för varje påbörjad halvtimme. Ledamöterna i kyrkofullmäktige får inget alls.

Termostater hos präster. Pastoratskyrkorådets i Åtvids m fl församlingars pastorat delegationsutskott har beslutat anta ett anbud från Engströms VVS beträffande installation av termostatventiler i Björsätters prästgård, Kaplansgården, Klockaregården och prästgården på N Kanalvägen. Anbudssumman är på 11 339 kr.

Inbrott på socialen. Natten till måndagen förövades ett inbrott på socialkontoret i Åtvidaberg. Någon eller några hade först slagit in ett fönster till en källarlokal i gamla kommunalhuset och därifrån tagit sig upp och in i socialförvaltningens lokaler. Man hade tagit sig in i ett av rummen och där brutit upp skrivbord och dokumentkåp. Det mesta tyder på att förövaren eller förövarna varit väl orienterade i fastigheten och att man i första hand varit ute efter pengar, även om en del papper också söktes igenom. Pengarna förvarades dock på annat håll. Samma natt gjordes också ett inbrott på BP på Söderleden. Inte heller där har man kunnat konstatera att något stulits.

Bra förslag på Facit. Följande på Facits Örsättersfabrik har fått belöningar för bra förslag till förbättringar: Ann-Catrin Meijer 2 150 kr, L-G Jonsson 500 kr och Einar Andersson 700 kr.

Vandringsleden okej. OK Eken inbjöd på söndagen medlemmar till en tur på vandringsleden så långt den är färdig i Åtvidaberg. Ett 40-tal medlemmar från 10 till 60 år ställde upp och forslades per buss till resp Mormorsgruvan, Gissebo och Tranebo. Därifrån fick man springande, joggande eller gående ta sig utmed den av Olaf Söderbäck och av AMS röjda och märkta vandringsleden tillbaka till Åtvid. De morgonpigga skogsluffarna kunde efteråt konstatera att vandringsleden blir en tillgång för såväl kommunens invånare som gästande personer. Den enda anmärkning man kunde komma på var att de markeringsstolpar som är uppsatta vid vägar som snöröjs bör flyttas ett stycke från vägkanten.

28/11

"Nya" ungdomskören i premiär på lördag

Traditionsenligt är det Åtvids ungdomskör som sjunger in advent. Så även i år då musikdirektör Ingemar Ericsson på lördag låter kören hålla konsert i Åtvids gamla kyrka. Det blir mer eller mindre premiär för ungdomskören som sedan i somras fått en nästan helt ny besättning.

Ungdomskören kommer att bjuda på ett blandat program med såväl kända adventssånger som visserligen mindre kända men inte sämre sånger av Håkan Sund och Göte Strandsjö. Huvudnumret är en kantat av Telemann för kör och instrumentalister. Här medverkar även Arne Gustavsson och Peter Säll på flöjt, Lars Sundvall på basklarinett och Christer Carlsson på cembalo.

Över huvud taget bjuder kyrkan på massor av musik i advent. Lördagen den 8 december svarar Agneta Ekström och Evald Medling för programmet. Här återfinns i programmet bl a en aria ur Bachs Adventskantat.

Lördagen den 15 december musicerar musikskolans träblåsensemble under ledning av Lars Sundvall och lördagen den 22 december får vi lyssna till Anna Söderbäck.

Årets stora advents- och julkonsert i stora kyrkan äger rum söndagen den 16 december. Då medverkar allt vad kyrkan har i musikkväg. Bl a blir det en procession av sällan skådat slag där nästan 100 korister tågar fram sjungande Ingemar Ericssons egen version av Gläd dig du Kristi brud. Vidare medverkar Anna Söderbäck, Maria Mucchiano-Johansson, Agneta Ekström m fl.

Dansar vidare. Vi fortsätter, säger Johnny Lönn som är ny föreståndare på Folkets hus i Åtvidaberg. Det handlar således om försöket att åter ge ungdomen i Åtvid möjlighet att kunna dansa på hemmaplan. Det har varit så och så med den saken under senare hälften av 70-talet. I fredags var det premiär för den återuppståndna ungdomsdansen och ungefär 150 personer kom för att dansa till Åtvidabergsgänget Blue Berrys. En fullt tillfredsställande publikziffra, menar Johnny Lönn som också anser att arrangörerna lärt sig en del av ett och annat misstag. Han berättar också att man på Folkets hus närmast skall ta kontakt med elevrådet på Alléskolan för att diskutera eventuell utformning av danskvällarna, bl a arrangerandet av helt drogfri dans till levande orkestrar eller i diskotekform.

29
11

Landskapsarkitekter om Åtvidaberg Trädgårdsstad i bästa bemärkelse

Att anpassa planeringen av bostäder, industrier, trafikleder m m till den givna terrängen kräver visserligen mera tankemöda och fantasi än de schablonmässiga standardplaner som byggande av långa serier brukar fresta till. Men det blir i gengäld både billigare och ger en rik variation. Det är alltid bättre och i längden billigare att arbeta med naturen än mot den.

Det här rådet ger de båda landskapsarkitekterna Sven A Hermelin och Klaus Stritzke de beslutande i Åtvidaberg. Detta sedan man på uppdrag av kulturnämnden gjort en inventering av parker och grönområden i Åtvids centrala delar. Arkitekternas rapport bär prägel av två experter som samtidigt som de är imponerade av vad de ser också har några varningens ord att säga.

Det var i januari i år som kulturnämnden på allvar började intressera sig för skötseln av parker, planteringar och grönområden i kommunen. Frågan aktualiserades då av moderaternas ledamot Gösta Adelswärd.

□ Ingen motsvarighet

Denne menade att det är frågan om man någonstans i Sverige kan finna en motsvarighet till Åtvidaberg vad gäller det vårdade parklandskapet, de välskötta trädgårdarna och närkontakten till grönområden i praktiskt taget varje bostadsområde.

Men Gösta Adelswärd ansåg också att det är hög tid att se över och gallra i parker och grönområden. En del blomsterrabatter borde ifrågasättas. En skötselplan borde göras upp för alla parker. Hemträdgårdsägarna borde få någon form av uppmuntran för den skönhet, trivsel och PR de givit och fortfarande ger Åtvid.

Gösta Adelswärd rådde också kulturnämnden att anlita en landskapsarkitekt. Under sensommaren besökte Åtvid så av Sven A

Hermelin, en av Sveriges mest erfarna landskapsarkitekter, och Klaus Stritzke, trädexpert.

Dessa har lämnat sin syn på situationen och vilka åtgärder som kan vara aktuella. Inom kulturnämnden jobbar en kommitté just nu på att sammanställa sina intryck. I december skall nämnden besluta om man skall gå vidare till kommunstyrelsen.

□ Trädgårdsstad

Arkitekterna framhåller att vid en genomgång av Åtvidabergs parker och grönområden underströks intrycket av trädgårdsstad i ordets bästa bemärkelse. Vidare konstateras att markvärden i parkerna som regel är god, t o m onödigt påkostad.

Däremot finner man att parkgallringen är helt eftersatt. Gång på gång måste man konstatera det faktum, skriver de båda, att i parksammanhang är en hel trädkrona långt mera värd än två halva.

Arkitekterna föreslår i en del parker rätt radikala åtgärder. Men först måste ett program för gallring utarbetas och presenteras ordentligt, även till allmänheten. Vidare rekommenderas en successiv gallring av träd.

□ Terrängen en tillgång

Hermelin och Stritzke poängterar att terrängen måste ses som en tillgång och inte som ett hinder. Till terrängbilden i Åtvidaberg hör de stora ekbestånden.

Eken är Åtvidabergs speciella karaktärsträd och den bör man vara särskilt rädd om, menar arkitekterna. Varje stor ek bör markeras på kartor och ses som en stor tillgång. En ek lever som regel i 500 år och överlever därmed flera stadsplaner och husgenerationer. Den stora eken framför Stallet anser Hermelin och Stritzke är mycket värdefull för stadsbilden. Men den är hotad av saltning och av syrebrist under asfalten

Eken är ett karaktärsträd som bör ges vissa företräden.

Dessutom erinrar arkitekterna om att terränganpassad bebyggelse blir billigare och mer variationsrik än ett byggande efter schablonmässiga standardplaner. Fast det krävs förstås litet mera tankemöda och fantasi i planeringsarbetet.

Åtvidabergarna rekommenderas att upprätta en "översiktlig grönsplan" för att på bästa sätt utnyttja och samordna grönytor. Grönplanen bör ligga till grund för all planering, dvs även omfatta de områden som reserverats för framtida bebyggelse. I planen borde också ingå en inventering och på kartor utmärkning av varje stor ek och de vackraste träden.

Hermelin och Stritzke talar om att grönytor måste skötas olika beroende på vilken funktion de har eller på ändrade förhållanden. En del gräsmator skulle med fördel kunna skötas som ängsmark vilket dessutom är billigare.

□ Ovanligt grönt

Visserligen står det i avsnittet om vilka faror träden är utsatta för i dagens samhälle med asfalt, saltblandningar och ledningar. Men låt oss ändå sluta med omdömet om Åtvidaberg:

— Tack vare en i många avseenden föredömlig planering och det livliga trädgårdsintresset hos enskilda villaägare gör Åtvidaberg ett ovanligt grönt och vänligt intryck.

CHRISTER BERG

Landskapsarkitekterna Sven A Hermelin och Klaus Stritzke intresserade sig bl a en hel del för Stenhusgatan i Åtvidaberg. Man fann i ex att flera av de återstående alléträden är delvis svårt skadade och att några kommer att dö. Därför brådskar det med en förnygring. Arkitekterna skulle gärna se att allén ges en förlängning. Över huvud taget anser man det önskvärt med fler alléer och trädplanteringar för att bibehålla det lummiga och gröna intryck Åtvid ger

1/12

Förhandlingsfacit i Åtvid:

Moderaterna vinner fyra platser En politisk "vilde" försvinner

De icke-socialistiska partierna i Åtvidaberg har nu kommit överens om hur man skall fördela platserna i nämnder och styrelser. Överenskommelsen innebär bl a att en av de sista "vildarna" försvinner från en politiskt tillsatt post. Det gäller Thord Ragnarsson som suttit som suppleant i stiftelsen Åtvidabergshems styrelse. Den platsen övertas nu av en centerpartist.

Förhandlingarna handlade länge om moderaternas krav på ytterligare en plats i kommunstyrelsen, där de nu har en ordinarie ledamot och centern tre. Nu blir det i stället så, att moderaterna tar över ännu en suppleantplats i kommunstyrelsen. Den "ärver" man av centern.

Moderaterna gör fler vinster i

förhållande till antalet platser under innevarande mandatperiod. I skolstyrelsen tar man över en ordinarie plats efter centern. Vidare släpper centern en suppleantplats i sociala centralnämnden till moderaterna. Slutligen tar moderaterna en suppleantplats i hälsovårdsnämnden från folkpartiet.

Förutom suppleantplatsen i Åtvidabergshems styrelse noterar centern på pluskontot ytterligare en ordinarie plats i kulturnämnden. Den tar man efter folkpartiet.

Facit: moderaterna plus fyra platser, centern minus tre och plus två, folkpartiet minus två och "vildarna" minus en.

Första advent i Åtvid en programfylld helg

Det händer mycket i Åtvidaberg under det här veckoslutet. Litet här och var förväntas det nog av arrangörerna att besökarna inte ska hålla alltför hårt om plånboken ty det finns massor av behjärtansvärda ändamål att lägga pengar på.

Fredagen är för all del ganska lugn. Så då kan man ju åka till kyrkliga syföreningens försäljning i Grebo skola till Rumma-Mörtebäckskretsens syföreningsförsäljning i Rumma, eller Fagerdal, där Fagerdals missionsförening har försäljning.

Lördagen blir desto jobbigare. På förmiddagen är det sedvanlig försäljning av terapialster på Östergården. Främjandet har bytesmarknad i Sporthallen. Bridge-sällskapet, som tänker fylla 30 år, ställer till med jubileumstävling.

Kl 17 börjar Åtvidabergs musikår och Arne Harges sin konsert i Sporthallen, där man också ska dela ut årets kulturstipendium. Det delas ut till musikdirektör Ingemar Ericsson, som sedan får skynda sig till Gamla kyrkan för där börjar kl 18 en konsert med bl a "nya" ungdomskören.

På kvällen blir det försäljning

och luciafirande hos frälsningsarmén och syföreningsauktion i Dockekulla.

På söndag är det dags för årets julslyktning. Då har också traditionsenligt Lions sin julmarknad på Verksagatan, där man förevisar luciakandidaterna. På Domus sjunger pensionärsföreningens sång- och musikgrupp sedan man tidigare på dagen haft avtäckning av Gamla kyrkan i form av en handmålning i silver.

I sporthallen pågår hela dagen fotboll med mer eller mindre kända fotbollsspelare från Östergötland. I sporthallens foajé kör AFF julmarknad.

På den kyrkliga sidan är det förstas full verksamhet denna första söndag i advent då körer och musiker har fullt upp att göra.

Och sen är det förstas alla julbord på kommunens olika näringsställen.

Lokalproblem för Astro Fly. Åtvidabergs modellflygklubb Astro Fly hade på torsdagen årsmöte. Till styrelse utsågs ordförande Sven-Erik Knudsen, vice ordförande Sven-Olof Nord, sekreterare Sven-Arne Axelsson, kassör Hans Friström och M Lundberg. Klubben har för närvarande omkring 20 medlemmar. Eftersom man inte lyckats få lag på någon lokal att vara i, har man ännu inte kunnat sätta igång modellbygge för ungdomar. Intresset för en sådan verksamhet är stort. Problem har man också att finna en ersättning för flygplatsen i Österby. Det behövs en åtminstone 250 meter lång startbana för att få upp segelflygplan. Klubben skall närmast ta kontakt med fritidsnämnden för att få hjälp.

30/11

Förlikning om Wide. Svenska kommunaltjänstemannaförbundet och Åtvidabergs kommun har kommit överens i fallet Wide Hellman. Detta efter ett sammanträde, där SKTF biträdades av sin förbundsjurist och kommunen av expert från kommunförbundet. Från fackets sida krävde man skadestånd på 5 000 kr. Efter förhandlingar enades man om skadestånd på 4 000 kr. Summan har sedermera godkänts i lönenämnden, där dock ledamoten Olof Lagerlöf reserverade sig, bl a mot att ideellt skadestånd betalas ut. På den punkten fick han med sig Åke Andersson och Rolf Degerstedt.

Milplasket. Från korp- och simhallshåll meddelas att fru Fortuna gynnade följande långbadare i den 13:e veckan: Märta Åstrand, Märta Johansson, Barbro Franzén, Inger Gustavsson, Marianne Johansson, Sonja Hillman, Gun Nilsson och Ingrid Strömberg.

7/12

Välbesökt som vanligt. Pensionärsföreningens torsdagsträff på fritidsgården var den här veckan precis lika välbesökt som föregående veckor. Numera kommer det stadigt omkring 35 medlemmar, omtalar ordföranden Thore Johansson. Och det får faktiskt inte plats många fler. Inför den här torsdagen vållade sjukdom m m en del krångel på programsidan. Så Thore Johansson tog själv hand om den delen av mötet. Med riksförbundets skrift Ny i PRO som bakgrundsmaterial ledde han en lång och intressant debatt om funktion och förmåga hos många av pensionärernas egna organ såsom riksförbund, lokala föreningar, pensionärsråd osv. Efter diskussionen visades filmen om Åtvidabergs 550-årsjubileum. En alltid lika intressant film då förhållandena var så annorlunda trots att det inte är mer än 16 år sedan jubileet. Avslutningsvis drack man kaffe och tävlade i 20 frågor.

6/12

Inbrottsvåg i Åtvidaberg uppklarad

Pollsen i Åtvidaberg och Linköping har nu klarat upp en serie småstöldar i och kring Åtvidaberg under de senaste veckorna.

Sammanlagt handlar det om drygt tio inbrott på bensinstationer, systembolaget och socialkontoret i Åtvid. Värdet av det stulna och förstörda uppgår till ca 15 000 kr.

Det är sju ungdomar, alla från Åtvidaberg, i åldern 18—26 år som är inblandade i inbrottssharvan. För ett par dagar sedan hade polisen så mycket att gå efter att fem ungdomar kunde anhållas som misstänkta. Fyra av dessa erkände på onsdagen och släpptes. Den femte nekar fortfarande och hålls kvar i häkte. De två andra medgav delaktighet utan omsvep.